Ը ՏԱՐԻ 2143 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 29 ՄԵՀԵԿԱՆ 1383 — Հ. Տ. 7 ՄԱՐՏ 1891 — Ն. Տ. 19 ՄԱՐՏ 1891 — ՀԻՃՐ. 8 ՇԱՊԱՆ 1308 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան բաժանորդագին ղրուշ	16
» » Վեցամսեայ » »	8
» » Եռամսեայ » »	4
Գաւառաց » Տարեկան » »	20
» » Վեցամսեայ » »	10
Օտար երկիրներէ տարեկան Ֆրանք	5
» » Վեցամսեայ »	23

Դուրսը զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ[illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7 ՄԱՐՏ 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՍՆԱՆԿՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԹԻՒ

Բ.

Եթէ Կ. Պոլսոյ առեւտրական եւ սեղանաւորական հրապարակին վրայ ամիսէ մ'ի վեր տիրող տագնապը բաղդատենք Փարիզի և Լոնտոնի հրապարակաց վրայ մօտերս տիրած տագնապներուն հետ, կէտ մը մեր ուշադրութիւնը կը գրաւէ։

Ի Լոնտոն, կը տեսնենք թէ Պետական Պանքան զօրաւոր ճիգ մը կ'ընէ տագնապին առաջքն առնլու համար, և կը յաջողի, իւր ի գործ դրած ազդեցութեան շնորհիւ վայելելով նաեւ նոյն հրապարակին երեւելի սեղանաւորական հաստատութեանց աջակցութիւնն։ Եթէ Պետական Պանքան մնար անտարբեր, Պէյրինկ Եղբարք կը հարկադրուէին իրենց վճարումները դադրեցնել և օրինակը քիչ անգամ տեսնուած տակնիվրայութիւն մը տեղի կ'ունենար, հազարաւոր մանր դրամատեարց և փոքրիկ խնայասիրաց բոլոր հարստութիւնն ի կորուստ մատնելով։

Ի Փարիզ, կարճ միջոցի մէջ երկիցս կը տեսնենք որ Պետական Պանքան կը միջամտէ՝ սեղանաւորական ծանր ձախողուածներու առաջքն առնլու համար։ Եթէ Պետական Պանքան չի միջամտեր, ո՞վ չի գիտեր թէ նախ Քօնթուառ տ'էսքօնթի և Մետաղաց Ընկերութեան կրկին սնանկութիւնք և յետոյ մօտ օրերս Սոսիէթէ տէ Տէփօ է տէ Քօնթ Քուռանի ձախողուածն հազարաւոր ընտանեաց բովանդակ հարստութիւնը փճացնելու և զանոնք թշուառութեան մատնելու պատճառ պիտի լինէին։ Բայց ինչպէս Անգլիոյ մէջ, նաեւ Ֆրանսայի մէջ սեղանաւորական աշխարհին իշխանք, այն է՝ պետական և մեծ դրամատունք զգացին համերաշխութեան պարտաւորութեան կարեւորութիւնն, ըմբռնեցին թէ դրամատուն կամ վաճառատուն մը, մեծ թէ փոքր, միսմինակ չի կենար, այլ աւելի կամ նուազ յարաբերական դիրք մ'ունի՝ ուրիշ տուներու հետ կապակցեալ, եւ եթէ մին իյնայ, ուրիշներ ալ կրնան իյնալ առանց ուրիշ պակասութիւն մը գործած լինելու, բայց եթէ գուցէ չափէն աւելի վստահութեան մը տածում սնանկացող տան վրայ։ Բայց ի՛նչպիսի տուներ սնանկութեան անդունդին եզրն եկած գտնուեցան այս վերջին ամսոց մէջ որոց վրայ բնաւ կասկած մը չկար։

Արդ, Անգլիոյ և Ֆրանսայի Պետական Պանքաներուն այս միօրինակ ընթացքն աւելի կամ նուազ համանման պարագայից հանդէպ՝ ցոյց չի՞ տար միթէ ինչ որ թերի կը գտնուի մեր հրապարակին վրայ։

Երբ սնանկութեանց շարքն սկսաւ Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ, ի՞նչ ընթացք բռնեցին մեր գլխաւոր դրամատունք, սկսեալ Պետական Պանքայէն։ «...Վարկն յանկարծ դադրեցաւ, և թո՛ղ կասկածելիներն որք ամեն ժամանակէ աւելի կասկածելի եղան, քիչ շատ «առողջ» մարդիկն անգամ օրէն օրին իրենց պէտք եղած դրամը գտնելու դժուարութիւն կրել սկսան։ Եւ Պանքաներն որք առաջ դիւրութիւններ կուտային, խստագոյն և անագորոյն երեւցան ամեն ժամանակէ աւելի։ «Ո՛չ այնքան վստահութիւն, ո՛չ այսքան անպատուութիւն» պիտի կրնային առարկել Պանքային դէմ այն փոքրիկ գործատեարք որք կարծէին լիերեւս թէ վարկի այս ոսկեդարն (իրօք թղթի դարը) պիտի տեւէր առ յաւէտ։ Հրապարակին տարօրինակ անձկանաւն ինքնին, արդիւնք ընդհանուր ահաբեկութեան, կը վախցուի թէ տակաւին պիտի պատճառէ բազմաթիւ սնանկութիւններ։»

Մեր երկուշաբթի աւուր յօդուածով այսպէս կը նկարագրէինք մեր մեծ դրամատանց ընթացքն հանդէպ առեւտրական և սեղանաւորական տագնապին Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ, և այս նկարագրութեան ճշդութիւնը տարակոյսի ներքեւ չի կրնար թողուլ ո՛վ ոք քիչ շատ տեղեակ է իրաց վիճակին։

Եւ սակայն ա՞յսպէս պէտք է լինի։

⁂

Այն օրն ուր Պանքան թէ՛ իրեն և թէ վաճառական հասարակութեան համար շահաւոր գտնեց առեւտրական պարտամուրհակներ (պոնօ) զեղչել, վաճառականութեան ընծայուեցաւ դիւրութիւն մը, զոր կա՛մ պէտք էր ընծայել ամբողջովին և կամ բնաւ չընծայել։ Այն դիւրութենէն օգտուելով գործերու ձեռնարկեցին կարգ մը պարկեշտ մարդիկ զոր առաջին տագնապին առթիւ երեսի վրայ թողուլ արժան չէր։ Այն համերաշխութիւն առանց որոյ չեն կրնար կառավարուիլ մերինէն անհամեմատ աւելի զօրաւոր հրապարակներ՝ կարելի՞ է միթէ բոլորովին բացակայ մնալ մեր հրապարակէ։ Բայց այն օրն ուր մեր առաջնակարգ սեղանաւորական տուն և անոր հետեւող ուրիշ մեծ տուներ յանկարծ զլացան այն վարկ որուն ամեն ժամանակէ աւելի պէտք ունէր գործատէր հասարակութիւնն՝ աշխարհ սա տարօրինակ երեւոյթը դիտեց որ միայն Կ. Պոլսոյ հրապարակը գտնուեցաւ ուր բարձրագոյն սեղանաւորութիւնը չզգաց իւր համերաշխութեան պարտաւորութիւններն՝ ամբողջ հրապարակ մը սնանկութեանց ահռելի գետնաշարժէ մը փրկելու համար։

Զայս կ'ըսենք ի պաշտպանութիւն միայն պարկեշտ տարրեաց որք մեր հրապարակին վրայ նաեւ չեն պակսիր։ Քաւ լիցի մեր միտքէն անցունենք Պանքայի աջակցութիւնը պահանջել այնպիսի պարագայից մէջ ուր անկեղծութիւն չկայ։ Սնանկութեանց հոսանքին մէջ շատ ժանտաջուր կամ պղտոր ջուր կրնայ խառնուիլ։ Եւ այդ պղտոր ջուրին մէջ շատ մը փոքրիկ անմեղ ձուկեր կ'որսացուին։ Գիտենք ապաքէն թէ այս անգամ մեր հրապարակին վրայ մանր սնանկացողներէն ոմանք ճշդիւ այն փոքրիկ ձուկերուն վիճակակից եղան։ Այն ժանտ տարրը կամ տարրերն ի բաց թողլով, ակներեւ է զի՛ օրինակի համար՝ եթէ Պանքան նեղը մնացած պարկեշտ վաճառականի կամ խանութպանի մը քանի մը հարիւր ոսկւոյ վարկ չխնայէր, ո՛չ միայն նոյն տան այլ և անոր հետ ուրիշ մանր մունր գործատէրերու կը խնայուէին սնանկութեան արհաւիրք և անպատուութիւնք։

⁂

Այս տեսակ պարագայից մէջ կարծենք թէ ելմտական Նախարարութիւնն և առեւտրական սենեակն իրաւունք ունին պէտք եղած տեղեր դիտողութիւններ ընելու, առաջինն յանուն կառավարութեան, որ անշուշտ վերին ուշադրութեամբ մը կը դիտէ հրապարակին վիճակն, և երկրորդն յանուն վաճառական և սեղանաւոր դասուն։

Վսեմ. Ցակոբ փաշա, բաւական երկար պաշտօնավարութենէ մը ետքն, հրաժարեցաւ, և Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ պահել զնա Վսեմութիւն Իւր անձնական Գանձուն Նախարարութեան պաշտօնին մէջ։ Ն. Վսեմութեան յաջորդ Վսեմ. Նազիֆ պէյ յուսալի է որ ի պահանջել հարկին զգալի ընէ ելմտական Նախարարութեան ազդեցութիւնը սեղանաւորական և առեւտրական մեծագոյն ձախողուածոց հանդէպ։

⁂

Առեւտրական Սենեկին գալով, աւելի նախաձեռնութիւն, աւելի գործունէութիւն, աւելի կորով, աւելի քաջարթուն հսկողութիւն անշուշտ խնդրելի են այս մեծապատիւ մարմնոյն կողմէ, յորմէ այնքան ծառայութիւնք կ'ակնկալուէին, և առայժմ աւելի ակնկալու հասարակութիւնն անելիքոր կ'երեւի քան իւր տեսակին մէջ անդրանիկ այս հաստատութիւնն ի Կ. Պոլիս։

Ինչպէս յայտնի է, Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակը զանազան տուրքերով կը հայթայթէ իւր մատակարարութեան ծախքն, որ տարեկան 1,500 ոսկւոյ չափ կը հաշուուի, ի բաց առեալ Առեւտրական Սենեկի Լրագրոյն հրատարակման ծախքը։ Վաճառականներէն և սեղանաւորներէն որք արձանագրուած են՝ ըստ աստիճանին՝ մէկէ մինչեւ հինգ ոսկի տարեկան տուրք կ'առնու, նաեւ 25 ղրուշ ամեն վաճառականի և սեղանաւորի ստորագրութիւնը վաւերացնելու համար, ևն։ Կը դիտուի սակայն թէ Առեւտրական Սենեկի անդամոց ընտրութեան համար ի կիր արկեալ կրկնակ դրութեան բերմամբ, և գուցէ նաեւ ուրիշ պարագայից կամ տրամադրութեանց բերմամբ, գրեթէ միշտ նոյն անդամք կը պաշտօնավարեն այս մարմնոյ մէջ փոխն ի փոխ, մինչ նոր տարրերաց անդամակցութեամբ կրնար եւս առաւել զօրանալ և նոր կորով և աւելի նախաձեռնարկ ոգի մը ստանալ, որուն պէտքը մեծապէս զգալի կը դառնայ մանաւանդ այն դառն հանգամանաց մէջ ընդ որս կ'անցնին այս պահուս վաճառականութիւն և սեղանաւորութիւն ի Կ. Պոլիս։ Ո՛չ ոք չափազանց կը գտնէ Առեւտրական Սենեկին գանձած տուրքերը, բաւ է զի կատարուի ամենայն ինչ որ իրաւամբ կ'ակնկալուի Տէրութեան առաջին քաղաքին մէջ պաշտօն վարող այսպիսի ընտրական մարմնէ մը։ Ընտրական մարմին մը կրնայ միանգամայն ընտիր լինել։

⁂

Բայց մեք դառնանք սնանկութեանց դէպքերու։

Ի Խավեար խան վճարումները դադրեցնող Պ. Նոմիտիսի նկատմամբ կ'ըսուի թէ իւր ձախողութեան պատճառներէն մին եղեր է յԵպիրոս ճահիճ մը, յորում խրեր է իւր ձեռնարկութիւն։ Այս ձեռնարկութեան նպատակն էր յիշեալ ճահիճը ցամքեցնելով արօտավայրի կամ գիւղային բնակութեան վերածել, բայց չէ յաջողեր, քանի մը հազար ոսկիներ զբաղեցնելով։ Պ. Նոմիտիս ինք չընդունիր թէ ծանր կորուստ մ'ըրած լինի։ Իւր վճարմանց դադարումը կը վերագրէ սպասուած գումարներուն ի ժամանակին չհասնելուն, և յոյս կը յայտնէ գործերը վերսկսելու։—Մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն այս կարգի լուրերը վերապահութեամբ կուտանք, որովհետեւ նմանօրինակ լուրեր ուրիշ կողմերէ եւս կը լսուին։

Այս սնանկութեանց մեծագոյն դիւցազնին՝ Բէզազեան օղլու Հրէին վրայօք լսուածն ալ այս է թէ պիտի չկրնայ իւր կնոջ վրայ դարձուցած կալուածներն ազատել առնելիքատէրներուն ձեռքէն, ըստ որում իտալեան օրէնքն որուն հպատակ է այս սնանկացեալ վաճառական-սեղանաւոր՝ կը տրամադրէ եղեր թէ սնանկացելոց ընտանեաց վրայ գտնուած կալուածք եւս կրնան առնելիքատէրները գոհացնելու յատկացուիլ։ Մինչեւ իսկ կը զրուցուի թէ այս պարտականութենէ խուսափելու համար Բէզազեան օղլուն ուզեր է իտալեան հպատակութիւնը թողուլ, բայց չէ յաջողեր՝ իտալեան հիւպատոսարանն յայտարարած լինելով թէ չի կրնար հպատակութիւն փոխել մինչեւ որ սնանկութեան խնդիրը չկարգադրուի։ Այս զրոյցներն եւս վերապահութեամբ կ'արձանագրենք. միայն սա ստոյգ է թէ Բէզազեան օղլուի հրեայ, եւրոպացի, հայ և ուրիշ ազգէ առնելիքատէրներ իտալեան հիւպատոսարանին առջեւ դատ կը բանան, շատ մը գանգատներ և պահանջներ մատուցանելով, որոց վրայ ի կարգին կը խօսինք։ Նաեւ սա ստոյգ է թէ Բէզազեան օղլուի վաճառատունն ուր ամեն գործեր կը կատարուէին՝ այս երեքշաբթի կնքեցաւ իտալեան հիւպատոսարանի ձեռամբ։

⁂

Այսօր կը ծանուցուի գաղթարերոց հրեայ վաճառական Ե. Տ ի (Ղալաթիա) վճարմանց դադարումն 380,000 ֆր.ի պարտքով, պատճառեալ Բէզազեան օղլուի սնանկութեամբ։

⁂

Քանի որ սեղանաւորական նիւթերու վրայ խօսեցանք, կարգադրենք մեր ալ փոքրիկ հաշիւն «Արեւելեան Հեռագրական (°) Գործակալութեան» հետ։

Այս զարմանալի Գործակալութիւն երէկ հետեւեալ «հեռագիրն» հաղորդած էր մեզ (զոր բնականապէս չհրատարակեցինք)։

ԼՈՆՏՈՆ, 17 մարտ 1891 (··)

«Պէրինկեան դրամատան հաշուեյարդարութեան վիճակին քննութիւնք ցոյց տալ կը թուի թէ գոյից արտադրութիւնը մեծապէս պիտի հաւասարակշռէ պարտքն, և հետեւապէս երաշխաւորութեան խմբակին ո՛և է վճարում չունի ընելու։»

«Պէրինկեան Դրամատան հաշուեյարդարութեան վիճակին» Անգլիոյ Պանքային տնօրէն Պ. Լիտըրտէյլ պարզած էր նոյն Պանքայի բաժնետերց վեցամսեայ ժողովոյն մէջ, որ ի Լոնտոն տեղի ունեցաւ 1891 մարտ 12ին, և որոյ վրայ ընդարձակ տեղեկութիւններ տուին Լոնտոնի լրագիրք իրենց 1891 մարտ 13ի թուոյն մէջ։

Այդ տեղեկութեանց վրայ յենլով, Աճէ-նէ ալ իւր 1891 մարտ 6/18ի թուով սեղանաւորական յօդուածի մը մէջ մանրամասնօրէն պարզեց «Պէրինկեան Եղբարց հաշուեյարդարութեան վիճակն», յորում թուանշաններով ցոյց տրուեցաւ թէ «Պէրինկեան Եղբարց գոյքը կը հաւասարակշռէ պարտքն, և երաշխաւորող խմբակը վնաս չպիտի ընէ»։

Ի՞նչ կը նշանակէ ուրեմն մարտ 13ի Լոնտոնեան լրագրաց ընդարձակօրէն տուած մէկ տեղեկութիւնն համառօտելով իբրեւ հեռագիր մարտ 18ին վաճառել մեզ մարտ 17 թուականաւ։

Հեռագի՞ր է այս թէ զուարճալիք։

Ընթերցողք թո՛ղ դատեն։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Ի Պերլին, Պ. Սարտուի Թէրմիտոր անուն հռչակաւոր խաղուն ներկայացումէն ետք, թատրոնին տնօրէն Պ. Պլումէնթալ թատերաբեմն ելնելով, յանուն իւր և յանուն հեղինակին շնորհակալութիւն յայտնեց գերման ունկնդրաց ծափերուն և համակրալից ցոյցերուն համար։

Պ. Սարտու զայս իմանալով, փութաց բողոք բարձել իւր անուամբ գերման հասարակութեան շնորհակալութիւն յայտնելուն դէմ, զի արդէն պահանջած էր որ իւր խաղ չներկայացուի ո՛չ իսկ Գերմանիոյ մէջ, քանի որ արգիլուած է Ֆրանսայի մէջ։

Աւելին կայ։ Պ. Պլումէնթալ Պ. Սարտուի հեղինակութեան իրաւունքը ներկայացնող գումարը Փարիզ զրկած լինելով, ֆրանսացի թատերգակն այն գումարն յանձնեց աղքատախնամ վարչութեան, յայտարարելով թէ ինք Գերմանաց ո՛չ ծափերուն կը կարօտի, ո՛չ դրամին։

Ասոր կրնայ մակաբերուիլ թէ ֆրանքօ-գերմանական յարաբերութիւնք տակաւին ինչ աստիճանի վրայ կը գտնուին։

⁂

Փարիզի մեծ սեղանաւորաց գումարման մէջ տրուած որոշման համեմատ, Սոսիէթէ տէ Տէփօ է Քօնթ Քուռանի տնօրէն խորհրդոյ անդամք խմբովին պիտի հրաժարին, և առեւտրական դատարանէն պիտի խնդրուի առժամեայ մատակարարի մը անուանում, որ ի մօտոյ ի հրապարակային նիստ պիտի հրաւիրէ բաժնետէրերը, յորում պէտք եղած միջոցներ պիտի որոշուին, կամ վաւերացուին։ Դատարանին պիտի առաջարկուի որ Քօնթուառ Նասիոնալի տնօրէն Պ. Էմիլ Մէրսէ մատակարար կարգուի, աջակից ունենալով երաշխաւորող սեղանաւորական խմբակէն նշանակեալ մասնախումբ մը՝ 10 անդամէ բաղկացեալ։

⁂

Սեւ Լերան Նիքոլա իշխանը Կ. Պոլիս գալուն առթիւ Պելկրատ պիտի չերթայ, որովհետեւ Միլան թագաւոր չուզեր։

—Միլան թագաւոր հարկադրեցաւ տեղի տալ նոր վարչապետ Պ. Փաշիչի դիտողութեանց, և հաւանեցաւ որ նոր կարգադրութիւն մը լինի Նաթալի թագուհին իւր որդւոյն հետ տեսակցութեանց մասին։

—Սերպ և ռումէն կառավարութիւնք պատուիրակութիւններ պիտի ղրկեն ի Լիվատիա, Խրիմ, բարի գալուստ մաղթելու Ցարին որ ի մօտոյ հոն պիտի երթայ։

⁂

Մարտ 13ին, Նիւ-Եօրքի Սէլիկման սեղանաւորական տունը 12 միլիոն ֆր.ի փոխանակագիր մը քաշեց Պարոն Հիրշի վրայ, որ անմիջապէս վճարեց, Միացեալ Նահանգները գաղթող աղքատ Հրէից ի նպաստ «Հիրշեան հիմնարկութեան» ի հաշիւ։

ԺԷՐՈՄ ՆԱՓՈԼԷՈՆ ԻՇԽԱՆ

Հռոմէ կը գրեն մարտ 14 թուով. «Բազմաթիւ անձինք կը դիմեն ռուսական պանդոկն՝ իշխանին վրայ լուրեր խնդրելու և իրենց անուննին արձանագրելու համար ներկայից տումարին մէջ։ Փողոցին մէջ խուռն բազմութիւն կայ միշտ։ Բոլոր գերդաստանն հաւաքուեցաւ այն սրահին մէջ ուրկից հիւանդին սենեակը կը մտցուի։ Իտալիոյ թագաւորն ու թագուհին առաւօտուն եկան։ Քլօթիլտ իշխանուհին կրօնաւորուհի մը և Մերմիլօտ կարդինալն առանձին են հիւանդին քով։ Երէկ Պօնաբարդ կարդինալ աղաչած լինելով իշխանին՝ ընդունել կրօնի նպաստն, իշխանը պատասխանեց. «չեմ կրնար հերքել կենացս բովանդակ գործերը։» Սակայն վեր. Փիւեօլ միշտ պանդոկը կը գտնուի, պատրաստ վերջին օծումը տալ հիւանդին։

«Մերմիլօտ կարդինալն, որ ժամ մը գաղտնապէս տեսակցեցաւ իշխանին հետ, սենեկէն դուրս ելած միջոցին ըսաւ թէ իշխանն իւր կրօնական պարտականութիւնները կատարեց և թէ վերջին օծումը կրնայ սրուիլ նմա, առանց նոր խոստովանութեան մը։ Կը հարցուի թէ ի՞նչ կերպով եղած էր այն խոստովանութիւն զորմէ կը խօսի կարդինալը։»

— 174 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ

Եւ Կապրիօն առաւօտեան ժամը տասնին, Տավի փողոցը գնաց։

—Հո՞ս կը բնակի տիկին Տիւռան կոչուած դաստիարակուհի մը, հարցուց դռնապանուհւոյն։

—Այո, հոս է։

—Կը փափաքիմ զինքը տեսնել, բան մը ունիմ իրեն ըսելու։

—Կարելի չէ, ըսաւ դռնապանուհին գլուխը թօթվելով։

—Հասկցայ, դուրս ելած ըլլալու է. բայց հարկաւ քիչ ատենէն կը դառնայ։

—Ատիկա, պարոն, ես ալ ձեզ չափ չեմ գիտեր։

—Այն ատեն, խորհուրդ չէ՞ք տար որ սպասեմ իրեն։

—Քիչ ատենէն եկէք կամ այս իրիկուն, եթէ կ'ուզէք։

—Սովորաբար ժամը քանիի՞ն ետ կը դառնայ։

—Երբ տիկին Տիւռան դուրս ելնէ, միշտ նախաճաշի և ցերեկուան ճաշի ատեն տուն դարձած կ'ըլլայ, որովհետեւ իր տունը կը ճաշէ միշտ։

—Թէ որ այդպէս է, ըսել է քիչ ատենէն կուգայ։

—Իրաւ որ չգիտեմ։ Տիկին Տիւռան պատուական վարժապետուհի մըն է, շատ բարի, շատ հաճոյակատար, սիրուն որչափ որ կարելի է, բնաւ երբեք հպարտ, և վերջին աստիճան պարկեշտ ու կոկիկ։ Բայց քանի մը օրէ ի վեր չգիտեմ ինչ կայ որ զինքը կը նեղէ. ալ առաջուան պէս չէ։ Անպատճառ բան մը ունի. կարծես թէ բանէ մը վախ ունի։

—Ա՜հ, ըրաւ Կապրիօն։

—Ես ալ անոր վրայ կը մտածէի երբ մտաք հոս։ Պէտք է ըսել ձեզ, պարոն, թէ զարմանք կը զգամ, իրաւցնէ զարմանք կը զգամ։ Տիկին Տիւռան վերջին գիշերը տունը չպառկեցաւ, և երբեք, երբեք, այսպէս բան չէ պատահած, երբ մանաւանդ հիմակուան պէս առանց պաշտօնի մնացած է։

—Ա՜հ, ըրաւ նորէն Կապրիօն, որ չկրցաւ սարսուռ մը զսպել։

—Այո, շարունակեց դռնապանուհին, զարմանք կը զգամ և նոյն իսկ անհանգիստ եմ, որովհետեւ կը տեսնէք որ շատ բացայայտ բան չէ ասիկա։ Երէկ, դեռ կէս օրէն վերջը ժամը երկուք չկար, կին մը, որ գիւղէն ըլլալ կը թուէր, երեսը ծակ ծակ եղած պառաւ մը, որ վախցնելու չափ տգեղ էր, կառքէ մը վար իջաւ իմ դրանս առջեւ։ Իմ խցիկս մտաւ, տիկին Տիւռանը հարցուց և սանդուղէն վեր ելաւ երբ ըսի իրեն. «երրորդ յարկն է, աջ կողմի դուռը»։ Չեմ գիտեր պառաւն ինչ ըսաւ տիկին Տիւռանին. քառորդ մը կամ քսան վայրկեան վերջը մէկտեղ վար իջան, կառքը մտան և շուտ մը մեկնեցան։ Անկից ի վեր լուր մը չեմ առած տիկին Տիւռանէն. Երէկ իրիկուն սպասեցի իրեն, յետոյ ամբողջ գիշերն, սպասեցի առաւօտուն, և դեռ կը սպասեմ։ Պիտի գա՞յ, չպիտի գա՞յ։ Չեմ կրնար ըսել։ Վերջապէս, պարոն, ինչ որ ալ ըսէք, զարմանալի՛ է ասիկա։ Մտքէս պիտի չը հանեմ սա գաղափարը թէ ասոր տակը բան մը ըլլալու է։

Կապրիօն ոչ մէկ կերպով չյայտնեց իր կարծիքը։

—Լաւ, ըսաւ, ես կուգամ նորէն։

—Պարոնը կ'ուզէ՞ ինձ ըսել իր անունը, որպէս զի իմացնեմ տիկին Տիւռանին երբոր տուն դառնայ։

—Անօգուտ է, պատասխանեց, պատիւ չունիմ ծանօթ ըլլալու տիկին Տիւռանին։

—Աս մարդն ալ անցեալ օրուան ծերունին պարոնին նման բան մըն է, ըսաւ մտքէն դռնապանուհին։

Ձայնին շեշտը փոխելով և ծուռ նայուածք մը նետելով Կապրիօնին, բարձրաձայն յարեց.

—Ինչպէս որ կ'ուզէք։

Գործակալը չնշմարեց հակակրութեան այս սկզբնաւորութիւնը։

—Ի տեսութիւն, տիկին, ըսաւ։

Եւ խցիկէն դուրս ելաւ։ Երբ փողոցին մէջ քսան երեսուն քայլ առաւ, սկսաւ կատաղօրէն զալարել իր պեխերը։ Ցօնքերը պռստած և ճակատը կնճռած, կ'ըսէր ինքնին.

—Ահա ուրիշ մըն ալ կ'անհետանայ...։ Բայց ի՞նչ կը նշանակեն այս ամենքը։ Կը շուարիմ կը մնամ, ալ բան մը չեմ հասկնար այս եղածներէն։ Ա՜հ. յայտնի է որ բաղդերնիս գէշ է եղեր...։

Պատշաճ չէր համարած իր կասկածներն յայտնել Լաուէրի կոմսին. բայց հասկցաւ որ պարտէր առանց յապաղելու իմացնել անոր այս նոր անյայտացումը։ Հինգ հոգի էին անհետացողները. Վէռվէնի մարգիզն, իր բարեկամներէն երկուքը, յետոյ Սանզաքի դերակոմսն և վերջապէս դաստիարակուհին, զարմանալի չէ՞ր ասիկա։

Առջի իրիկուն, երբ տեսած էր Պ. Բիէռ Ռուսոն,—որովհետեւ Կապրիօն, ուզելով յարգել կոմսին գաղտնիքները, կը շարունակէր զայն այնպէս կոչել—այս վերջինը փափաք յայտնած էր տեսնելու այն գործակիցը զոր նոր ընտրած էր։ Մտածեց որ կրնար Պ. Բիէռ Ռուսօի տունն երթալ, հետն առնելով Նուառօն որ չորս օրէ ի վեր իր ատենը կ'անցունէր սպասելով ու դիտելով Վանօ փողոցը, տան մը հինգերորդ յարկն, ուր հաստատած էր իր դիտողութեան կայանը։

Ուստի Կապրիօն կառք մը բռնեց եւ Վանօ փողոցը գնաց հետն առնելու համար Նուառօն զոր կ'ուզէր նոյն օրը ներկայացնել Պ. Բիէռ Ռուսօին։

ԺԷ

ԴԱՐԱՆԸ

Լաուէրի կոմսուհին թողուցինք յապուշ կտրած. զարհուրած Սանզաքի կոմսին յանկարծ երեւան ելնելէն այն սենեկին սեմին վրայ ուր Լա Կոէյէ զինքը բանտարկած էր։

Դերակոմսը ներս մտած դուռը գոցած և մանկամարդ կնոջ դիմաց կանգնած էր, իր վայրագ նայուածքն անոր վրայ սեւեռելով։

Այն ատեն, յանկարծ գտնելով վերստին իր ոյժերն՝ աչքերը բոցավառ, ռնգունքը դողդոջուն և լանջքը բաբախուն, կոմսուհին վեր տնկուեցաւ, հզօր, գոռոզ, սէգ, պատրաստ ինքզինքը պաշտպանելու այն անծանօթ վտանգին դէմ որ կը սպառնար իրեն։

—Անզգա՛մներ, վատե՛ր, գոչեց սուր ձայնով մը։ Հիմայ ամեն բան կը հասկընամ. աւազակի ծուղակ մը լարեցիք ինձ, զարշելի դարանի մը մէջ ինկայ։ Ի՞նչ կ'ուզէք ինձմէ, պարոն, ըսէք. ի՞նչ կ'ուզէք ինձմէ։ Վար առէք սա դիմակը ինքզինքնիդ ցուցուցէք վերջապէս այնպէս ինչպէս որ էք իրօք։

Եղական ժպիտ մը երեւցաւ դերակոմսին շրթանց վրայ։ Երկու քայլ առաւ դէպ յառաջ։ Կոմսուհին ետ քաշուեցաւ։

—Կը սպասէի որ այսպէս բարկութիւննիդ պիտի պայթէր, պատասխանեց ժպիտն անջինջ պահելով շրթանցը վրայ, ասիկա բնաւ չզարմացներ զիս, բայց ներեցէք որ ըսեմ թէ իրաւունք չունէիք զայրանալու, տղայական վախի մը անձնատուր ըլլալու։ Լաուէրի կոմսուհին լաւ գիտէ թէ ինձմէ վախնալու բան մը չունի, թէ հեռու իրեն չարիք հասցնել ուզելէ, ես ուրախ պիտի ըլլայի, ընդհակառակն, եթէ կարենայի ամբողջ արիւնս թափել զինքը պաշտպանելու համար։

Մանկամարդ կինն ուսերու անընդմաբելի շարժում մը ունեցաւ։

—Ճշմարիտ է, շարունակեց դերակոմսը, հնարք մը բանեցուցի զձեզ հոս բերելու համար, և չեմ ծածկեր, ուրախ եմ յաջողելուս վրայ։

—Ա՜հ, բան մը կայ որ կ'ըսէ ինձ թէ ամայի, վայրենի, տրտմաթախիծ, անտառներու խորը կորսուած այս տան մէջ բանտարկուած է իմ աղջիկս։

—Այո, օրիորդ տը Լաուէռ հոս է։ Այն նամակը զոր քիչ մը առաջ ձեզ բերին արդարեւ ձեր աղջկանը գրածն է։ Ինչպէս կը տեսնէք, բոլորովին չխաբեցինք զձեզ։

—Եւ դո՛ւք էք, դո՛ւք, Սանզաքի դերակո՛մսը, որ առեւանգեր էք զայն, խոստովանեցէք, ո՞ն քաջութիւն ունեցէք ձեր ըրած գործոց պատասխանատուութիւնը ձեր վրայ առնելու։

—Էհ, այո, ես եմ, քանի որ իմ հրամանովս կատարուեցաւ այս բանը։

—Ի՞նչ նպատակաւ, ըսէք. ի՞նչ շարժառիթ ձեզ ընել տուաւ այս գործը։ Ինչո՞ւ այս ոճիրը։

(Շարունակելի)

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ

Կը ծանուցուի թէ Կարոլեան կղզեաց խնդրոյն առթիւ Սպանիոյ և Գերմանիոյ միջեւ վէճեր ծագած են։ 1883 դեկտեմբեր ամսուն, Պապն՝ իբր իրաւարար՝ Կարոլեան կղզեաց սահմանները որոշած էր՝ Նախախնամութեան կղզեաց մէկ խումբն Սպանիոյ յատկացնելով։ Կ՚երեւի թէ այս վերջին ժամանակներս գերմանական թեւակցութիւնը տարածուած է նաեւ այս վերջի խմբին վրայ, որովհետեւ գերման կառավարութեան հրատարակած նոր աշխարհացոյց մը այս կղզեաց վրայ կայսրութեան գերիշխանութիւնը ցոյց կուտայ։ Սպանիական կառավարութիւնն իւր Հռոմի դեսպանին հրաման տուեր է այս խնդիր յայտնել Լէոն ԺԳ. Պապին, որ՝ իբր իրաւարար՝ իւր կարծիքը պիտի յայտնէ նոր վէճի մասին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական Ժողովն ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Ազն. Սահակ էֆէնտի Ղազարոսեանի։

Ժողովն զբաղեցաւ դաւառական ու յարաբերական խնդիրներով և ի միջի այլոց Ուսումնական Խորհրդոյ անդամ կարգեց Կեդր. վարժարանի տնօրէն Ցարութիւն էֆէնտի Ն. Մոսդիճեանը, փոխանակ Ալեանաքեան Գրիգոր էֆէնտիի, որ հրաժարած էր։

Տնտեսական Խորհուրդն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ ատենապետութեամբ Մեծ. Միհրան էֆէնտի Սեմերճեանի և զբաղեցաւ այլ եւ այլ հաշուական խնդիրներով։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Առ Թ. Պ. Լ. Բերա.—Եթէ ձեր առաջարկած վէպը շատ երկար չէ ու թարգմանութիւնը լաւ է, կրնաք յղել խմբագրութեանս։ Ձեր բաժանորդ եղած ըլլալը կամ չըլլալը չ՚ազդեր այդ գրուածի հրատարակելութեան վրայ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Սանճաքի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Բ. Դրան առանձնաշնորհեալ նահանգաց դիւանին քարտուղարներէն Միւքերրեմ պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ղալաթիոյ մաքսատան մէջ բժշկական դեղերու քննիչ Տօքթ. Հայտար պէյի և չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Նաւային դեր-տեղակալ Տօքթ. Էտհէմ պէյի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Էօմէր Նաշիտ պէյի, եղբայր վախճանեալ Քեմալ պէյի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Ներքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Բէյլիտ պէյ երէկ առաւօտ և Արտաքին գործոց Նախարարութեան Մէքթուպճի Միւնիր պէյ երէկ իրիկուն կայս. պալատ գնացին և ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ նկատողութեան առաւ նաեւ Սամսոնէն ի Սեբաստիա և յայլուր երկաթուղի մը շինելու համար Պ. Մաքսաւի ծրագիրն ինչպէս նաեւ այդ խնդրոյ վերաբերեալ պայմանագիրն ու յանձնառագիրը, սակայն տակաւին որոշում մը չտուաւ։

—Նախարարաց Խորհրդոյ ի նիստ գումարուած պահուն Վեհ. Սուլթանի երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյ և սենեկապետ Արիֆ պէյ Բ. Դուռն երթալով, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հաղորդեցին Ն. Վեհափառութեան հրամանները։

—Ելմտական նորընտիր նախարար Նաղիֆ պէյ առաջին անգամ ըլլալով ներկայ գտնուեցաւ Նախարարաց Խորհրդոյ երեկի նստին։

ՄԱՀ ՍՈՒՊՀԻ ՊԷՅԻ

Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Քեամիլ փաշայի որդի և Կրթական նախարարութեան Մէքթուպճի Սուպհի պէյ, որ կուրծքի հիւանդութիւնը դարմանելու համար ժամանակէ մը ի վեր Պէյրութ կը գտնուէր, անցեալ օր մեռեր է նոյն քաղաքին մէջ։

ՍՈՒՐՐԷԻ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Սուրրէի Հիւմայունը ճամբայ պիտի հանուի ներկայ արաբական Շապան ամսոյ 15ին։ Էվգաֆի նախարարութիւնն այժմ կ՚զբաղի նուիրական կարաւանի պատրաստութեամբը։

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ ՄԻՐԶԱ ՄՈՀՍԻՆ ԽԱՆԻ

Վսեմ. Միրզա Մոհսին Խան հրաժարական տուած է Կ. Պոլսոյ պարսկական դեսպանի պաշտօնէն և իւր հրաժարական ընդունուած է Վեհ. Շահին կողմէ։ Ն. Վսեմութիւն իւր յետս կոչման գրերն ստանալէ և Վեհ. Սուլթանին մատուցանելէ յետոյ, պիտի մեկնի դեսպանատունէն, իւր խորհրդական Միրզա Ճէվատ Խանի յանձնելով առժամապէս վարել դեսպանատան գործերը, մինչեւ նոր դեսպանի մը անուանումը։

Միրզա Մոհսին Խան տասն և ութ տարիէ հետէ կը վարէր աստ պարսկական դեսպանի պաշտօնը և իւր այս երկարամեայ պաշտօնավարութեան միջոցին վայելած է Վեհ. Սուլթանի ու կայս. կառավարութեան համարումն ու վստահութիւնն ինչպէս նաեւ իւր պաշտօնակցաց և մայրաքաղաքիս ամեն ազգի հասարակութեանց յարգանքն ու համակրանքը։ Հետեւաբար իւր հրաժարումը ցաւ կը պատճառէ ամեն անոնց որք մօտէն կամ հեռուէն յարաբերութիւն ունեցած էին Վեհ. Շահի ներկայացուցչին հետ։

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ՏՕՄԱՐՆԵՐ

Կարինէն կը գրեն առ Մշակ՝ թէ Հայ-Հռոմէականաց կողմէ Նոր Տօմարը գործածելու համար Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանէն ուղղեալ հրահանգին վրայ, Կարնոյ Հայ-Հռոմէական հասարակութեան միջեւ անհամաձայնութիւնք ծագած են։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Տպագրական Տեսչութեան կողմէ հաղորդուած պաշտօնական յայտարարութիւն մը կը ծանուցանէ թէ երբ քաղաքներու ու գիւղաքաղաքներու ներսն ու դուրսը շէնքեր կառուցանելու համար արտօնութիւն խնդրուի, Թաղապետութիւնք տեղւոյն Տէֆթէրխանէի պաշտօնէից կողմէ քննութիւններ կատարեն թէ այն հողերն, որոց վրայ շէնքեր պիտի կառուցուին, ի՞նչ տեսակ են, զի ինչպէս յայտնի է, մշակութեանց յատկացեալ տեղերու վրայ առանց կայս. Իրատէի շէնք չը կառուցուիր։ Ներքին գործոց Նախարարութիւնը ամեն կողմ հաղորդելով սոյն տնօրէնութիւնն, հրամայած է որ կատարուած քննութեանց արդիւնքը վրայ միայն տրուի հարկ եղած արտօնագիրը։

* * *

Քարբերդէն, Տիարպէքիրէն, Հալէպէն, Բաղէշէն և Էնկիւրիէն 5 մարտ թուականաւ եկած հեռագրերու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

* * *

Այտընի կուսակալութիւնը ծանուցած է թէ խարդախ անձինք ոմանք ֆրանսական, իտալական ու հելլենական ֆրանքներն ոսկեզօծելով Մանիսայի մէջ անասնոց առեւտուրի մէջ գիւղացւոց տուած են իբրեւ ֆրանսական ոսկի և գիւղացիք եւս չհասկնալով այդ դրամոց տեսակը, խաբուած են և թէ տեղական կառավարութիւնն հարկ եղած օրինական գործողութիւններն ի գործ կը դնէ այդ խարդախներու նկատմամբ։ Ներքին գործոց նախարարութիւնն եւս հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ որ տեղական կառավարութիւնք հսկողութիւններ կատարեն որպէս զի գիւղացիք զոհ չերթան խարդախներու խաբեբայութեանց։

ՔԻՒՐՏ ԵՒ ԱՐԱԲ ՀԵԾԵԼԱԶՕՐՔ

Կայս. Իրատէ մը հրամայած է շուտով պատրաստել քիւրտերէ և արաբներէ կազմուելիք Էրթօղրուլ Կազի հեծելագնդին յատուկ դրօշակը։ Կայս. սոյն հրամանին համաձայն, այդ դրօշակն, որ ոսկեթել բանուած պիտի ըլլայ, այսօր վաղը կ՚յանձնուի Սպարապետի Դրան։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Թրամուէյի ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ կողմէ հետեւեալ շրջաբերականն ստացած ենք ի հրատարակութիւն.

Պատիւ ունիմք ծանուցանել ձեզ թէ Վարչական Խորհուրդն որոշած է ընկերութեան գործոց կառավարումն յանձնել երկու տնօրէններու և թէ այս որոշման վրայ ընդհանուր տնօրէն նշանակած է Պ ժ. Հօճի էֆէնտին ու տնօրէն կարգած է Պ. Ալքիպիատիս Նիքօլայիտիս։ Հետեւաբար ընկերութեան վերաբերող ամեն տեսակ գրութիւնք պէտք է ստորագրուած ըլլան Վարչական Խորհրդոյ մէկ անդամին և Ընդհ. տնօրէն ժ. Հօճի էֆէնտիի կողմէ։

Ի դիմաց Վարչական Խորհրդոյ
Նախագահ
Ժ. ՔԱԶԱՆՈՎԱ

ՀԻՒԾԱԽՏԻ ԴԱՐՄԱՆԸ

Սէլանիկի բժիշկներէն Տքթ. Րիֆաթ էֆէնտի, որ հիւծախտի դարմանման համար դեղ մը գտած և Սէլանիկի մէջ փորձարկութիւններ կատարելով գոհացուցիչ արդիւնքներ ձեռք բերած էր, երեկ մայրաքաղաքս ժամանեց իւր գիւտը ձեռնհաս բժշկութեան մատուցանելու համար։ Րիֆաթ էֆէնտի կայս. բժշկական վարժարանին մէջ բժշկութիւն ուսած և հինգ վեց տարի Փարիզ մնալով, իւր ուսումը կատարելագործած է։

ՀԻՃԱԶԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Թօփէի, Հիճազի նահանգին արեւելեան կողմը բնակող Իպնիւրրէշիտ, Իպնիժէսուս և Ալթիպէ ցեղերն, որոց միջեւ ժամանակէ մ՚ի վեր թշնամութիւն կար, այս անգամ եւս կռուի բռնուելով Իպնիւրրէշիտ ցեղը վեց հարիւր մարդու կորուստ ունեցեր և այնչափ մըն ալ ուղտ սպաններ է, որով այդ ցեղն այլ եւս թշնամութեան մէջ գտնուելու անկարող վիճակի մը ենթարկուեր է։

ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոնէն կը հեռագրեն մարտ 5/7 թուականաւ թէ Տէֆթէր Լիք կոչուած փոխառութեան արժեթղթոց փոխանակումը (conversion) տեղի պիտի ունենայ ի Բարիզ և ի Լոնտոն՝ ապրիլ ամսոյ սկիզբը, Ռօչիլտ դրամատան ձեռամբ և մասնակցութեամբ Օսմ. կայս. Պանքային։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Հարաւային Անգլիոյ մէջ ծագած ձիւնալից փոթորիկը կ՚ուղղուի դէպ արեւելք։ Կալինուչի գիտարանին ազդարարութեանց նայելով, Միջերկրականի մէջ մեծամեծ փոթորիկներ պիտի ծագին։ Ըստ այսմ, Մեծին Բրիտանիոյ ծովային Նախարարութիւնն հեռագրած է Սէլանիկի նաւահանգիստը գտնուող Անգլիական նաւատորմին՝ որպէս զի ապրիլի սկիզբէն առաջ չմեկնի անկէց։

ԱՆՏԻՈՔԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Անտիոքայ Ցունաց պատրիարք Տ. Կէրասիմոս Սրբազանին Երուսաղեմայ Պատրիարք ընտրուելովն վերոյիշեալ աթոռը թափուր մնացած ըլլալով, Անտիոքայ Պատրիարքին ընտրութեան պիտի ձեռնարկուի ի մօտոյ։ Թէպէտ ընտրելեաց անուանք որոշապէս յայտնի չեն տակաւին, սակայն ի մէջ այլոց կը յիշուի Կեսարիոյ յոյն մետրապոլիտ որ մեծ հաւանականութիւն ունի ընտրուելու։ Այս առթիւ կ՚ըսուի թէ նախորդ Պատրիարք Տ. Կէրասիմոս ջերմապէս յանձնարարած է յիշեալ մետրապոլիտին ընտրելութիւնն՝ Անտիոքայ Սինոդին և կայս. կառավարութեան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

[illegible] կ՚իմանայ թէ սպանիական կառավարութիւնը Արտաքին գործոց Նախարարութեան դիմելով, տեղեկութիւններ խնդրած է Թուրքիոյ երկրագործական, առեւտրական և արհեստական վիճակին վրայ։

ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԴԱՏԱՍՏԱՆ

Աքեաւի ընդհանուր դատախազի օգնական Թէվֆիք էֆէնտի և հարցաքննիչ դատաւոր Ապտուլլահ էֆէնտի դատաստանի ենթարկուած են։ Այս պաշտօնեայք կարգ մը ոճրագործներու համար անմեղութեան որոշում տուած էին և ի միջի այլոց դատաստան տեղի չունենալու որոշում տըւած էին Մէրիէմ անուն կնոջ մը համար, որ 13 տարեկան աղջկան մը վրայ քարիւղ լեցնելով այրած էր զնա։ Մէրիէմ կրկին անգամ ձերբակալուած է։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Բժշկական վարժարանի Ներքին ախտերու ուսուցիչ Նաֆըզ փաշա նկատելով որ բժշկական վարժարանին մէջ մինչեւ հիմա տղայոց հիւանդութեան վերաբերեալ դասագիրք մը և այդ կարեւոր ուսման համար մասնաւոր դասախօսութիւն մը չկայ, տղայոց հիւանդութեան համար դասագիրք մը պատրաստած և մատուցած է Վեհ. Սուլթանին, որ իւր բարձր գոհունակութիւնը յայտնելով, հրամայած է որ այդ դասագիրքը Ճէրիտէի Ասքէրիյէ տպարանին մէջ տպագրուելով բժշկական վարժարանին մէջ գործածուի։

ՄԱՏՐԻՏԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ինչպէս յայտնի է, սպանիական կառավարութիւնն հրաւիրած է Օսմ. կայս. կառավարութիւնը՝ մասնակցիլ Քրիստափոր Քոլոմպոսի չորրորդ հարիւրամեակին առթիւ յառաջիկայ տարւոյ մէջ ի Մատրիտ տեղի ունենալիք ցուցահանդէսին։ Բարձրագոյն հրամանաւ՝ ձեռնհաս անձերէ յանձնաժողով մը պիտի գումարի առեւտրական պաշտօնատան մէջ, հիմնագիր մը պատրաստելու համար, որով Թուրքիա կրնայ պատուաւոր տեղ մը գրաւել այդ ցուցահանդէսին մէջ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՐԱՓՈՆՔ

Կ. Պոլսոյ քարափանց շինութեան արհեստական դիւանը կազմուած է ընդ տեսչութեամբ Պ. Ջինկրիայի՝ քարափանց ճարտարապետներու պետին, որ կարող անձնաւորութիւն մըն է։ Սոյն դիւան առայժմ հաստատուած է Բերայի Ս. Անդրէաս եկեղեցւոյն մօտ շէնքի մը մէջ։

ՅԱՖԱ-ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Յաֆա-Երուսաղէմի երկաթուղւոյն շինութեան համար քանի մը ամսէ հետէ սկսուած աշխատութիւնք ընդհատուեր են ձմրան սաստկութեան պատճառաւ։ Կազմածներու փոխադրութեան յատուկ ծովեզերաց մօտ հաստատեալ ցցակամուրջները փոթորիկէն կործաներ են. սակայն Յաֆայի ներքին մասին մէջ աշխատութիւնք կը շարունակուին, ի մեծ զարմացումն Յաֆայի բնակչաց որք կը տեսնեն վայրաշարժներու երթեւեկը։

Շինութիւնը դժուար պիտի լինի, որովհետեւ Յաֆա ծովեզրը կը գտնուի, և Երուսաղէմ հաստատուած է ծովու մակերեւոյթէն ութն հարիւր մեթր բարձր, մինչդեռ ցամաքի հեռաւորութիւնն է գրեթէ 20 քիլոմեթր։ Վայրաշարժերը Ֆիլատելֆիայէն կը բերուին, իսկ միւս ամեն նիւթերը Ֆրանսայէն կը ղրկուին։ Երկաթուղին միակ գծէ մը պիտի բաղկանայ, բայց ղաւիֆայներն այնպէս մը կարգադրուած են որ ի պահանջել հարկին պիտի կրնան երկու ուղի ունենալ։ Գիծը կ՚անցնի Եազուրէն, Ռամլէէն, Լիտտայէն, Նաանէն և Արդուֆէն։ Շինութեան բոլոր պաշտօնեայք ֆրանսացի են։

ՄԵՏԱՔՍԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Դամասկոսցի Մուսա Խուրի էֆէնտի, որ Թթենւոյ կեղեւէ մետաքս պատրաստելու համար նոր եղանակ մը հնարած էր, հնարիչի արտօնագիր ստացած է։ Մուսա Խուրի էֆէնտի յեւրոպա յանձնարարած է մեքենաներ, զորս ստանալուն պէս գործի պիտի սկսի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դամասկոսի Հաուրան գաւառակին Բաշխա-իւլ-Թէխար գիւղին մէջ ժանտատենդ (թիֆօ) երեւան եկած է, ուրկից մինչեւ անցեալ շաբթու 180 հոգի բռնուած են եղեր։ Ղրկուած բժիշկներ հարկ եղած դարմաններն ընելով երկու երեք օրուան մէջ վարակելոց թիւն 102ի իջած է։ Հիւանդութեան երեւան ելնելէն մինչեւ վերջին օրերս 52 հոգի մեռած են։ Այդ հիւանդութիւնն երեւան ելած է գիւղացւոց խմելու յատուկ ջուրին տըղմուտ ըլլալէն և այլ և այլ վնասակար նիւթեր պարունակելէն։

Երէկ ժամ 8ին Սէլիմ անուն բեռնակիր մը ի Պոլիս Զնճիլլի Բազար ապակիներ պարունակող սնտուկ մը փոխադրած պահուն, ոտքը սահելով ապակիներ պարունակող ուրիշ սնտուկներու վրայ ինկաւ և վիրաւորուեցաւ։ Սէլիմ անմիջապէս պանդխտաց հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ դարմանուելու համար։

—Նախընթաց օր ի Գատըգիւղ Գուրպաղալը Տէրէ անուն տեղը քարահանք մը փլչելով, երեսուն և հինգ տարեկան խըրուած մը փլատակաց ներքեւ մնալով մեռաւ։

—Անցեալ իրիկուն ի Ղալաթիա Շարապ Իսկէլէսի Միւրէֆֆէցի Թոտորի անուն նաւավար մը անձնասպանութիւն փորձեց դաշոյնի հարուած մը տալով իւր թեւին. վէրքը բաւական ծանր ըլլալով Թոտորի անմիջապէս Թաղապետական հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ։

—Ի Մէքքէ Պապիւսսէլամ անուն տեղն անցեալ շաբթու հրդեհ ծագելով քսան խանութներ, տասն երկու տուներ և շատ մը գրավաճառաց խանութներ՝ ապրանքներով ու կարասիներով այրեր են։ Եղած վնասը քառասուն հազար ոսկւոյ չափ կը հաշուուի։

—Դամասկոսէն ի Մէզրիպ շինուելիք Թրամուէյի գծին շինութիւնք պիտի սկսին յառաջիկայ երկուշաբթի օր։

—Երէկ ժամ 8ին ի Սիրքէճի ոճիր մը գործուեցաւ։ Ահմէտ անուն մարդ մը փոքր առագաստանաւով մը Մուտանիայէն եկած էր և նաւը ի Սիրքէճի ծովեզրին կապելու պահուն Րէճէպ անուն մակուկավարի մը հետ կռուի բռնուելով, դեկին փայտով (եէքէ) ծանր հարուած մը իջեցուց Րէճէպի գլխուն։ Րէճէպ անմիջապէս մեռաւ։ Ոստիկանք վրայ հասնելով Ահմէտը ձերբակալեցին։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին երկու ամերիկացիներ Պ. Պ. Ուիլլեըմ և Թոմսըն, որք հեծելանիւով ուղեւորութիւն մը պիտի կատարեն արեւելից մէջ։

—Ի Պոլիս Մէվլանէ Քարուսը Թաղը բնակող Պայրամ անուն ոստիկան-զինուոր մը նախընթաց իրիկուն ինքզինքը կախեց իւր տան պարտէզին մէջ գտնուած ծառէ մը, սակայն կինը տեսնելով սկսաւ աղաղակել և դրացիք փութալով Պայրամն ազատեցին ու յանձնեցին իրեն պատկանած վաշտին։

—Գաւառաց նաւավարներէն, մակուկավարներէն ու նաւազներէն Թէմէթթիւի տուրք առնելու մասին խնդիր ծագած ըլլալով, Ելմտական նախարարութիւնը գրած է Քաղաքապետութեան թէ մայրաքաղաքիս մէջ գտնուող այդ կարգի արհեստաւորներէ ո՛րչափ տուրք կ՚առնուի և ի՛նչ եղանակաւ կը գանձուի։

—Պետական Խորհուրդն որոշած է որ Թէնպէքիի մաքսանենգներու համար կատարուին այն օրինական գործողութիւնք, որք ի գործ կը դրուին ծխախոտի մաքսանենգներու նկատմամբ։ Այս որոշումն Եպարքոսական հրամանաւ հաղորդուած է ամեն կողմ։

—Ջեռնհաս իշխանութիւնը ծանուցած է Թրամուէյի ընկերութեան կատարել իւր գծերու վրայ գտնուած ճամբաներու նորոգութիւնը։

ԱԶԴ

Գատըգիւղի Արամեան երկսեռ վարժարանաց համար Թուաբանութեան քաջ հմուտ միայն դասատու մը կուզուի։

Ցանկացողք պէտք է դիմեն ի վարժարան կամ դիւրութեան համար Մեծ Նոր Խան վարի յարկ թիւ 39 Ցովակիմ Էֆ. Ցովակիմեանի գրասենեակը, ժամ 6էն 7։

ԱԶԴ

Տէքուբաժի վարժ երիտասարդ մը կ՚ուզուի։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։

257 2—3

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. Հանրային պարտուց վարչութեան Ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի Շերամարուծական վարժարանին դասընթացից հետեւիլ փափաքող անձանց թէ սոյն վարժարանին վերաբացումը պիտի կատարուի 1891 ապրիլ 3|15 չորեքշաբթի օր։

Փափաքող անձինք պարտին սոյն թըւականէն առաջ իրենց խնդրագիրը մատուցանել Պրուսայի Շերամարուծական վարժարանին, և բացման օրը ներկայանալ սոյն վարժարանին տեսչութեան։

Երկրորդ տարուան աշակերտաց եւս կը ծանուցուի թէ պարտին 1891 ապրիլ 3,15 չորեքշաբթի օր վարժարանի բացման ներկայ գտնուիլ։ 6—10

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻԻ

Կը ծանուցուի Պ. Բաժնետիրաց թէ Ռէժիի Վարչական խորհուրդը որոշած է իւր 1891 փետր. 13/25ի նստին մէջ վճարուած դրամագլխոյն վրայ 100ին 6 բաժնել, ի հաշիւ շահուց եօթներորդ տարեշրջանի (1890 մարտ—1891 փետր.)

Ըստ այս որոշման, 7 թիւ կտրոնին ի հաշիւ պիտի վճարուի.

Պէրլին, Բարիզ, Վիէննա	Ֆր.	12
Լոնտոն	Անգ. ոսկ.	0,9,7½
Կ. Պոլիս	Ոսկ. դրամ	52,80

սկսեալ 1891 մարտ 8 20էն սոյն ի ստորեւ նշանակեալ հաստատութեանց մէջ ուր հարկաւոր պօռտրօնները բաժնետիրաց տրամադրութեան ներքեւ դրուած են։

Ներկայանալի կտրոնները ընկալագրոց փոխարէն՝ հինգ օր վար պիտի դրուին, և 12 ֆրանքներու վճարումը հաստատող կնիքովը՝ պիտի դարձուին բաժնետիրաց։

Կտրոններու վճարուելիք տեղերն են.

Կ. Պոլիս Բարիզ Լոնտոն	Օսմ. կայսերական Պանքա
Պէրլին	Պ. Պլայխրօտէր
Վիէննա	Քրէտի Անշդալտ, աւստրիական մասնաւոր ընկերութիւն վաճառականութեան ճարտարարուեստից և համար։

ԽԻԿԱՐ

Ամբողջ թիւերն՝ երեք հատորի մէջ ամփոփուած՝ կը վաճառուին երեք մէճիտի, Ջրավաճառ Պօղոս աղայի քով։ Տասն և եօթը օրինակ միայն մնացած է։ 4—5

ՀԵՌԱԳԻՐ ԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԷՐԼԻՆ, 18 մարտ.—Երեսփոխանական Ժողովն ապրիլ 7ին յետաձգեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ, 18 մարտ—Լոնտոնի և Փարիզի միջեւ հեռաձայնը բացուեցաւ այսօր պաշտօնապէս և կատարեալ յաջողութիւն գտաւ։

—Պ. Կլատսթօն Հասթինկսի մէջ բանախօսութիւն մը արտասանեց Սալզպըրի մարքիզին արտաքին քաղաքականութեան վրայ, որ քիչ կէտեր կը պարունակէ որոց դէմ ազատական կուսակցութիւնը կարենայ առարկութիւններ ընել։ Նախկին վարչապետն ընդհակառակն սաստկապէս քննադատեց կառավարութեան ելմտական քաղաքականութիւնը։

ՎԻԷՆՆԱ, 18 մարտ.—Դանուբի շոգենաւային ընկերութեան բոլոր կայաններու մէջ ապրանաց փոխադրութիւնը վերսկսաւ։

—Հեծելագնդի զօրավար Քլամ-Կալլաս կոմս, որ հանգստեան թոշակ կ՚ընդունէր, մեռաւ։

ԼԻՍՊՈՆ, 18.—Պաշտօնական տեղեկութիւններ կը հաստատեն անգլ. [illegible] շոգենաւին գրաւումն եւ Անգլիացւոց կրած վարմունքն ի Պէյրա։ Շոգենաւը Լիմբոբօ գետէն վեր ելաւ առանց հնազանդելու իրեն տրուած նշանաց և բռնցուած լինելով զէնքով և ռազմամթերոք Փորթուկալի հպատակ մի քանի պետերու համար, գրաւումը լիովին կ՚արդարանայ։ Ի Պէյրա ձերբակալուած անգլիացիք այս պարագայիս մէջ ծովահէն կրնան համարուիլ։

ՀՌՈՄ, 18 մարտ.—Նափոլէոն իշխանին մահէն քիչ առաջ, բժշկաց մէկ խորհրդակցութիւնն հաստատեց թէ մահը մօտալուտ է։ Թագաւորը. Թագուհին և բոլոր պոնափարթեան գերդաստանը ներկայ էին խորհրդակցութեան։ Վիքթոր իշխանը վերստին սենեակը մտաւ. հայրն սեղմեց նորա ձեռքն. իշխանն արտասուելով դուրս ելաւ։ Միրմիլլօտ կարտինալը վերջին օծումը տուաւ իշխանին. կը կարծուի թէ իշխանին թիկնապահն իւր կտակակատարն է։ Պոնաբարդեան գերդաստանի մէկ ուրիշ անդամը Մառիանն իշխանուհին մեռաւ յ՚Այաչիօ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 7 Մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 ½
3 » Փարիզի »	22 85

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

[illegible] երեկոյ գոց. ([illegible])	20 35
[illegible] մէջ »	— —
[illegible]	20 34
[illegible] »	20 34
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	82 34
» » ժամ 5ին	82 31

[illegible]

Փոխառութիւն	A. Սերի		44
»	B. »		24 ½
»	C. »	Գ. Կ.	20 34

[illegible]

[illegible]	6
[illegible]	9 24
[illegible]	6 20
[illegible]	4 85
[illegible]	567 ½
[illegible]	78 ¼
Բաժնեթուղթ Լավրիոնի . Գ. Կ.	162

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

[illegible] ոսկի	Ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 25
Անգլիական ոսկի	»	110 10
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	108
[illegible]	»	90 10
[illegible]	»	51 15
[illegible]	»	7 65
[illegible]	»	108 17
[illegible]	»	103
Հինգնոց	»	103
Մէճիտիյէ	»	100 20
[illegible]	»	17 10
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	8

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 18 Մարտ, ժամ 3 վայր 15 երեկոյ

[illegible] 3 %	95
» » 4 ½ %	105 55
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	19 20
Օսմանեան երկաթուղի	78 37½
» Ռէժիի բաժնեթուղթ	872 50
[illegible]	624 75
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	140
[illegible]	793 75
[illegible] 5 %	95 17
[illegible] 5 %	451
[illegible] (1890)	426 25
[illegible]	496 25
[illegible]	828 75
[illegible]	468 75
Ռիօ Թէնթօ	581 25
[illegible]	688 75
[illegible]	20 21

Լոնտոն, 18 Մարտ, ժամ 5 վայր 03 երեկոյ

[illegible]	96 75
[illegible]	18 77
[illegible]	44
[illegible]	24 ½
[illegible]	18 ⅞
[illegible] 1877	103 ½
[illegible] Օթօման	14 93
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	98 ⅝
[illegible] 1890	104 ¼
Ռիօ Թէնթօ	23
[illegible]	103
[illegible] 5 %	99 ½
[illegible] »	—
[illegible] 1889	—
[illegible]	25 450

Վիէննա, 18 Մարտ, ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	37
» Ռէժիի բաժնեթուղթ	159
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	115 65
» Փարիզի »	45 75

Պէրլին, 18 Մարտ, ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 30
» Փարիզի »	80 35
[illegible] թղթադրամ	210 25
Օսմանեան երկաթուղի	79 90
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	19 25

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 18 Մարտ, ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական ռանթ 3 %	94 97
Օսմանեան քոնսոլիտէ Դ.	19 10
Օսմանեան երկաթուղի	78 50
Օսմ. Ռէժի	362 50
Բրիօրիթէ թիւրք	— —
Օսմ. Մաքս. արժեթուղթ	468 75
Պանք Օթօման	625
Ռիօ Թէնթօ	580
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	147 50

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

1890 ի 4 առ 100 Օսմանեան փոխառութեան արժեթուղթերէն ունեցող անձանց կը ծանուցուի թէ յիշեալ արժեթղթոց 1891 մարտ 1|13ի թիւ 2 կտրոնը պիտի վճարուի մարտ 1|13 էն սկսեալ։ Այս առթիւ պարտին ներկայացնել իրենց արժեթղթոց թիւ 2 կտրոնները, սովորական պօրտրօներուն հետ, Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղին ի Պոլիս, Թարագճըլար փողոց, թիւ 15 երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը առաւօտեան ժամ 10էն մինչեւ միջօրէէն յետոյ ժամ 2 (Ը. Ե.)։

Վերոյիշեալ կտրոններու փոխարէն արժէտեարց պիտի յանձնուի ստացագիր մը որ իրաւունք կուտայ անոնց 10 օր յետոյ ստանալու տոկոսն։

Կ. Պոլիս, 11 մարտ 1891 5—8

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ԹՈՂԵԱԼ ՀԱՍՈՅԹԻՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Օրինաց ըմբռնման մասին որ և է թիւրիմացութեան առաջքն առնելու համար, Օսմ. Հանրային պարտուց Թողեալ հասոյթից վարչութիւնը պարտ կը համարի ծանուցանել հասարակութեան թէ Ելմտական Նախարարութիւնը կանխապէս իմացուցած է Դատական Նախարարութեան և նահանգային իշխանութեանց որ հաստատուն և համեմատական տրոց երկու դասակարգերու դրոշմաթուղթերն որք փոխանակագրոց և մուրհակներու վրայ փակցուելու սահմանուած են՝ կրնան իրարու տեղ գործածուիլ առանց տուգանքի, երբ այս փոխանակութիւն սխալման անխուսափելի արդիւնք եղած լինի, եւ երբ այս կերպ փակցուած դրոշմաթղթի արժէքը ճշդիւ համապատասխանէ օրէնքին ցոյց տուած գումարին։

Կ. Պոլիս 12 24 մարտ 1891 2—3

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ փետրուար ամսոյ նուիրատուաց անուանքը՝

Բարեգութ Տեարք, Ազնուափառ Տիկնայք և Օրիորդք

Տիգրան Մանուկեան՝ իւր հարսանեաց առթիւ Հիւանդանոցի համայն պաշտպանելոց հացկերոյթի մը և ի հանգիստ հոգւոյ իւր հանգուցեալ հօր Սարգիս էֆէնտիի՝ Ս. պատարագի համար՝ ընծ. դրամ 1620, Բարսեղ Կ. Սիւզմէեան 1080, Համբարձում և Յակոբ Մագպուլեան՝ իւրեանց հանգուցեալ քեռ հոգւոյն համար՝ 950, Բաբիկ Մնոյեան 216, Բարսեղ Լուսինեան 100, Յակոբ Պօղոսեան 54, Մաքսատան Թաշտապաշը Բեռնակիրք 40, Մ. Ս. Թօմարզալեան և Ընկ. 27, Զէմպէրճի Նազարէթ 20, Նշան Մաղաքեան 20, Մարտիրոս Տէմիրճեան 20, Մկրտիչ Պօղոսեան 20, Տիկին Նուրիճայ Ս. Էպէեան 20, Արմտանցի հացագործ Մկրտիչ Խաչատուրեան 10, Գէորգ Մինասեան 10, Աւետիս Աւետեան 10. Գումար՝ ընծայեալ դրամ 4217.

Համբարձում և Յակոբ Մագպուլեան եղբարք իւրեանց հանգուցեալ քեռ հոգւոյն հացկերոյթի մը համար նաև՝ 20 քաշ բւլ. 30 ք. շաքար, 30 ք. իրմիկ, 15 ք. կաթ, 3 ք. նուշ, 2½ ք. վարդեջուր. Օր. Զարուհի Բ. Ղազարոսեան՝ 1 ոչխար, Տիկին Արաքսի Ց. Աւագեան՝ 2 ոչխար, Արմենակ և Ռուբէն Մանուկեան՝ 2 բաքէթ 7 քաշ բամպակ, Քերովբէ Լիմոնճեան 2 օրինակ «Երկաթագործն», 2 օրինակ «Կորսուն հրամանատար», 2 օրինակ «Պէլլ Պրաուն», 2 օրինակ «Յեմար յիսնապետը». Աբրահամ Մուրատեան՝ 75 հատ գրչակոթ, Սամուէլ Դ. Պարտիզպանեան 750 հատ սիկարի թուղթ.

Ի Դիմաց Հոգաբարձութեան
Ազգ. Հիւանդանոցի
Ատենադպիր Ատենապետ
Տ. ԿԻՒՄՈՒՇԿԷՐՏԱՆ Մ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՅՈ՛ՒԶ

Սեւաթոյր այլ մանաւանդ մահաթոյր մտածութեանց լայնատարր կոհակ մը, Վերին Վօսփորի բարձունքէն բրդելով առ մեզ հասաւ, հասաւ առ մեզ Գողգոթայի լերան պէս սըգաւոր ու Պառնասի բարձանց նման խորհրդաւո՛ր։

Այդ բազմաթաւալ կոհակները յոդնակոծ ալեաց կուտակներով բարդուած, եկան բաղխել սրտերու հիմանց, հիմունք որ ուրեք ուրեք պաքեններու նման անյողդողդ են, և ուրեք ուրեք մետաքսեայ թելերու պէս փափուկ ու դիւրաբեկ։

Եւ հեծութիւնքդ, ո՛վ ողբերգու, և խոկերդ, ո՛վ հոգերգու իմ սրտիս ալ յատակը դամբեցան, անդ՝ չոր արձագանդ մը չթողուցին, ու տկար վանգիւն մը չհանեցին, այլ բուռն փոթորիկ մը յորուցին, ահարկու ատուերներով շաղապատուած ու ըսպառնալից շանթերով առլցուած, ա՛հ զի կ'երգես.

Ու տուն դառնամ գլուխս կախած մելամաղձ՝
Ոչ քուն ունիմ, ո՛չ իսկ ծարաւ, և ո՛չ քաղց,
Սենեկիս մէջ ցաւօք գեղօք պարունակ,
Խորհուրդք մահու պաշարեն զիս չարունակ.
Երևակայութ քանի՛ցս անգամ ինձ թըւէր
Թէ սառն պատանք պաղած մարմինս փաթթուէր.
Մահն էլ գամէր գամերն կաղնեայ դագաղին,
Ժանգոտ ու կոր պողպատովն իւր մանգաղին.
Սեւ պատկերներ յաջորդէին մէն միւսին,
Ահա գային յուղարկաւորքն հանդիսին.
Սեւ ուրուականք, սեւ զգեստներով սեւ մորուք,
Սեւ մաշտոցներ ձեռքերնուն մէջ հաստ գիրուկ.
Սեւ շալվարով ու սեւ ցուպով մի ժամկոչ,
Սեւ շալիկով տիրացուներ խառնագոչ.

Ինչո՞ւ ստուերներուն մէջէն կը խօսիս, և սեւերու մէջ կը պարուրիս, ու մահուան քնարին կը փարիս, ո՛վ դու, որ այնքան կորովալից շեշտով ու երիտասարդական առոյգ թափով կ'ընդոստնես յաւետատուութիւնն, ու գերեզմանի մուտը կը փարատես հաւատաւորի մը անշէջ լուսովը, մաքրենի կրօնաւորի մ'ալ աներկրայ յուսով։

Դու ալ ունիս բանաստեղծի դրօշ ու կնիք, դուն ալ կրնաս ամոքել քու դառն ցաւեր ու բոլոր վիշտ, ուստի հարկ է բանաստեղծիդ առնել քու տաւիղ, ունել քո քնար, ու երգել կեանքն, կեանքն անո՛ւշ ու սրբարար։

Ա՜յլ բարէ՛, ախտերով վարակեալ ես, ու դնդախտով պաշարանդուած, ու ձայնդ չես կարող հասցնել, ու թառանչքդ չես կարող բարձրացնել Անհունին գիրկը, մի՛ խռովեր, դու Անհունն ի քեզ ունիս, Էին զօրութիւնն ի քեզ կ'զգաս, զի Մեծ Անծանօթը գլխուդ վրայ կը տեսնաս. ապաշաւէ՛, ապաշաւանաց այս հովտին մէջ որ արհաւրօք լի է, լի է խնդութեամբ, և կենսանորոգ յարութեամբ։

Կը հաւատամ թէ պիտի փրկուիս, պիտի վերընձիւղիս ծաղկին նման որ «թէպէտ աղբի մէջ թաղուած՝ կենաց արփւոյն բանայ զիւր ծոց ցօղաձամ»։

Կը հաւատամ թէ ի խաւարի չը պիտի շիջանին քո աչուրք, քո աչուրք պիտի գան ի լոյս, ու մենք տկարքս քեզ պիտի տանք խրախո՛յս....

Հայ'ս՛ն առ քնարդ ու ոգեգրէ հուժկու բանիւք.

Կենաց վշտերն չ'գծած այտիդ թոռամ կընճիռ,
Ինչո՞ւ այնքան դու յուսահատ տաս վըճիռ.
Դատելով կեանքն անգութ երկնից պատուհաս,
Ստոյգ է որ ամեն պըտուղ դեռ տըհաս,
Ի սկզբան մինչ դառնահամ է և կըծու
Բայց ջերմ արփին ծառոց ծաղկանց տարփածու,
Նորա ծոցում թափէ համեղ սեւք մ'անոյշ
Ցօղն ու անձրեւ տան արմատին կորով ուժ։

Եւ այն կորովը և այն ուժը քեզի ալ պիտի սրուի ողբե՛րգու, քեզի՛ ալ գարունը ծաղիկներ պիտի բերէ, քեզի՛ ալ սոխակը իւր աւաչը պիտի նուիրէ, քեզի՛ ալ արեւը շող պիտի թափէ, քեզի՛ ալ բնութիւնը ծոցիկը պիտի պարզէ, ու ծառերն ալ պտուղ պիտի տան, ու դաշտերն ալ շուշան, նկարէն ու զարմանազան։

Ադամեան՝ Մուսայից այս փարելի զաւակն ու գերագոյն արուեստի այս դիւցազնն, հիւանդ է, որ ի տես գընացի Ռուսական Հիւանդանոցին մէջ, ուր առանձնացած է, և իւր ցաւոց հետ միայն ընկերացած։ Ներս մտայ, ընկողմանեալ էր թիկնաթոռին վրայ, նայուածքն ուղղուած դէպ ի վե՛ր, ի վե՛ր առ երկին, առ վերնակամարն Աստուծոյ տաճարին, տաճար՝ որ կանգնած է իւր քով, տաճար՝ որ կանգնած է գլխուն ալ ի վերոյ։

Ադամեանի սլաքաձեւ թարթիչները ու աղեղնաձեւ յօնքերը իրենց մէջ ու իրենց ներքեւ երկիւղածութեամբ կը պահեն այն հուրն որ դուրս կուզէ պոռթկալ ու համաստեղութեան բարձանց վրայ սլանա՛լ....

Ստուգիւ փափկութիւն ու սէր իրենց բոյնը դրած են բանաստեղծ դերասանին եռանդնալից սրտին մէջ, իսկ պերճապայծառ ճակտուն գագաթանցը վրայ հրապուրանաց և լուսոյ հոսանք մը կը շրջի, ուր միանգամայն կը տեսնես բանահիւսի այն ոգին որ քնարաց դաշնակը կածէ, ու հաւատոյ հսկայ ճառագայթը կը ցոլացնէ։

Պատկած սենեկին անկիւնէն պատկեր մը կայ կախուած, Մարիամն է դա, Յիսուս մանուկը ի գրկին, որ քովիկը կը բարձրանայ խորհրդաւո՛ր Խաչելութիւնը, նոյն Յիսուսը ի խաչին, որոյ վրայ բեւեռեցաւ գոչելով «Բարձրացուցէք զիս որ զաշխարհ բովանդակ առ իս ձգեմ»։

Այդ փրկութեան զոհարանին վրայ տե՛ս ինչպէս «Թեւերն ի թափ կը տարածէ, և աչերն յանդունդս կը սեւեռէ» մեր աշխարհին փրկիչ։

Անդունդ մը չէ Ադամեան, սակայն այդ խաչելութեան պատուանդանին տակ, կը կրէ իւր խաչն Ադամեան, կը խորհրդածէ քերթողն պատուական, ու կը խոկայ ողբերգուն աննման։

Արդարեւ զարմանալի համբերութեամբ, այլ մանաւանդ հաւատաւորի մը սրբենի ակնկալութեամբ կը տանի այդ խաչն ի յոյս, նա որ զայս նուագն կ'ածէ ի լոյս։

Ես որ գրեմ քեզ այս տողեր Սիրելի՛ս
Տարաբերեալ իմ դառն ցաւոց մութ յալիս
Թերեւս շատ քիչ կարողացայ գնահատել
Շնորհքն Աստուծոյ, բարւոյն ի սէր նիւթն առել
Իւր պարգեւաց դէմ լինելով ապերախտ՝
Ժառանգեցի զուգէ ցաւերս, վէրքն և ախտ
Զի սոխյ վէրքերն մեր ձեռօք է որ մեզ տանք...

Զե՞ս ըսեր ընթերցող թէ այս խոստովանութիւնն ընող իրաւունք ունի փրկուելու, ուրեմն ապաւինէ բժշկապետին, ապաւինէ բժշկիդ, ու պիտի բժշկուիս սիրելի՛ս։

Ցիրաւի կախարդիչ մ'է Ադամեան, տեսնողը զինքը անպատճա՛ռ պիտի սիրէ, զի այն մոգիչ ակնարկովը նա զքեզ կը բոցավառէ, կը դիւթէ և՛ս քան զեւս։ Հիւանդ Ադամեանն, առողջ Ադամեանէն չափ պատկառելի ու վեհիմաստ է. իւր դիմաց վրայ արձանագրուած չէ յուսահատութիւնն, ոչ ալ առկայծ կանթեղը շողն, նետուած կը տեսնես այդ եռացեալ ու մրրկավար զօհին վրայ։ Թէ և աղօտ լոյս մը սպիտակ շղարշի մը պէս զնա պայծառացուցած է, այլ կարծես թէ շնորհաց և գեղոյ խառնուրդ մը յօրինելու համար եղած է։

Արհամարհանք չես տեսներ իւր յօնքերուն վերեւ, ոչ ալ սեւ ամպ մը իւր հոգւոյն մէջ. գորովոյ ու գթութեան, լուսոյ և գիտութեան խորան մ'է այն սիրտը, որոյ վրայ Բարին ոսկեայ ճաճանչներ կը ցանէ, Հանճարն զիւր դրօշը կը պարզէ, Արուեստը իւր խաչա՛լը կ'ստեղծէ։

Այն սիրտը ի մօտոյ ճանչցողներն կը գտնեն ինծմա կորովոյ չէշտ մը որ ցնցում կ'ազդէ, և կարծես ապառաժներու ոգի մ'է նա, անահ, ու ահաւոր, լերանց խրոխտութիւնն ունի նա, ու սաղարթուն բարտեաց սզո՞ւ խոշորնն, իսկ ի մի խառնուած չե՞ս գտներ արիութիւն ու փափկութիւնն....

Ոչ միայն միտք մ'է Ադամեան, այլ և հոգի մ'է, հոգի ու միտք, որ կը թրթռան իւր շրթանց վրայ, որ կը պատկերանան իւր գործոց վրայ ու կը փայլին բեմին ալ վերայ։

Սակայն երբեմն զայրացկոտ ու փոթորկայոյզ կը գտնես, սեւաւ ծովին նըման ուռճկու, երբեմն առուակի նըման հեզամրմունջ ու զուգզրակարկաչ և մերթ աչքերէն հուր կը ցոլայ, սրտէն ալ արիւն՝ այլ սակայն փոփ ճակտին վրայ միշտ մեծութի՛ւնը կայ կանգո՛ւն։

Օ՛հ, գիտէ այդ հսկայ ճակատ, հսկայ խորհրդոց այս [illegible] ու ոլորուն պեխերը ու թրթռուն շրթունքը, որ երբեմն հրդեհ կը ցոլացնէ, ու մերթ մրրիկ կը յարուցանէ. Լեզուն ճապուկ ու կտրուկ, նորահընար բառերով ու նորիմաց բացատրութիւնով կ'արտաբերէ լոյս և հաւատ, իմացականութիւն և հրայրք, նա աստղերէն նշոյլ մը կը քաշէ, արեգէն ոսկի թելեր կը հիւսէ և երկնքէն յո՛յս կ'ակնկալէ։

Դարերու պատկերահանն է Ադամեան, մեր կենաց ալ ճշգրիտ նկարահանն, ապաքէն դարերը հառաչել կուտայ, նա մեր բարուց ու վարուց ալ թամ'փ կուտայ։ Ժամանակին ոգին է Ադամեան, ժամանակաց ալ շունչն։ Իր ակնարկին մէջ սլաքներ չե՞ն շողար մի, իր չարժուածոց մէջ սրտեր չե՞ն դողար մի....

Իսկ արդ հարկ չէ՞ որ հարուստներն ալ ծափի տեղ ոսկի տեղան անոր որ կը տառապի, ցաւոց մէջ պըրկուած ու բազմոցի վրայ գամուած՝ միայն առ Խաչելութիւն ու միայն առ Մարդկութիւն կը հա՛յի։

Ըսե՛մք. — Թո՛ղ նայի....

ԳԱՍՊԱՐ Պ. ՆԵՄՑԷ
4 մարտ 1891
Պօյաճը-քէօյ

ԻՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ ԿՏՈՐՆԵՐ

Ելեքտրականութիւն, դարձեալ ելեքտրականութիւն, միայն և մի միայն ելեքտրականութիւն. — այս է այժմեան դարի մէջ մարդկային առաջդիմութեան յատկանիշն. Ելեքտրականութիւն ինքնիրեն ըստեղծուած է — տարակոյս չկայ թէ տարբարանական և բնագիտական պայմաններն օգնած են այս երեւոյթին — և կ'ստեղծուի միշտ միևնոյն պայմանների ներքեւ։ Ելեքտրականութիւն՝ արեգակէն սկսեալ — որմէ կը բղխին ելեքտրական աճագին ովկէաններ ամեն օր և ամէն րոպէ — ամենէն փոքր կենդանիների և ամէն նիւթի մէջ կը գտնուի. Մեր մէջ կ'աճի մեզ հետ կ'ապրի և մեզ հետ կը մեռնի, մենք այդ չենք գիտեր կամ չենք զգար։ Ո՞ւր չկայ ելեքտրական հոսանք, ամեն տեղ ալ կայ։ Այդ բաւական չէ, մարդիկ մէկ տեղէն միւսը կը փոխադրեն զայն, և ուր որ սխալմամբ չէ հասած նորա հոսանք, մարդիկ հաղորդակցութեան հեռագաշտները կը պեղեն և հոն ալ կը հասցնեն։ ՀԱՅԱՑ բառը համեմատութեան մը օրինակ ընենք, որո՞նք են հսկայ ներկայ դարի մէջ. մարդի՞կ թէ ելեքտրականութիւն, մէկն և միւսն, երկուքն ալ մեր ժամանակի հսկայ տարրերն են։ Այս երկու հզօր ոյժերի վրայ քանի մը անգամ գրած եմ, այս անգամ ալ միևնոյն է նիւթս։

* * *

Ամերիկացի հնարագէտ մը — Էտիսոնի հայրենակից, բայց ոչ Էտիսոն — ելեքտրական օրօրոց մը հնարած է, որի մէջ ելեքտրական հոսանք ճշմարիտ ծնողի մը դերը կը խաղայ։ Այս գիւտն ալ մայրերի և հայրերի համար հնարուած է։ Բայց ցաւալի է որ մեր գաւառացի մայրեր ոչ գիրք կը կարդան և ոչ լրագիր, որպէս զի կարենան գաղափար մը կազմել անոր վրայ։ Անոնց համար ուրեմն ոչ նորութիւն մ'է այն և ոչ հնութիւն մը, որովհետեւ ոչ գիտեն թէ նոր բան մը կայ նետուած հրապարակի վրայ, ոչ ալ կը հաւատան թէ նոր բան մը կարելի է ստեղծել։ Ինչ և իցէ, յոյս ունենալով թէ մեր ծնողներէն 100էն գոնէ տասն կը հետաքրքրուին կարդալ, կը ջանամ երկու խօսքով նկարագրել ելեքտրական նորագիւտ օրօրոցը։ Բոլորովին համանման է մեր օրօրոցներին։ Ննջարանին մէջ կախուած է յարմար տեղ մը, հարկ չկայ որ անպատճառ ծնողներին մահճակալին մօտիկ լինի, ինչպէս սովորութիւն է մեր մէջ։ Օդին մէջ կը տատանի օրօրոցն, որի ներքեւ հաստատուած է մետաղեայ երիժանի խարիսխ մ՝ նաւերի խարիսխին նման։ Երկու ելեքտրական մագնիսներ հաղորդակցելով այս երկու ժանիքներին, ելեքտրական հոսանքի միջոցաւ միօրինակ կերպով կը տարուբերեն օրօրոցը։ Այս միակերպ տատանումն այնչափ մեղմ, խաղաղ և քաղցր է, որի նման մեր ամենէն գորովալիր մայրերն անգամ չ'են կրնար արտադրել։ Բայց թէ մեր մայրեր պիտի նախընտրե՞ն այսօրինակ խանդաղատալիր օրօրումը այնպիսի պարագաներ մէջ, ուր իրենց զաւակների աններհատ ճիչէն յուսահատած՝ ջարդ ու կոտոր ընելու չափ կը ցնցեն օրօրոցը. Իրենց գիտնալիք բանն է, ես չարունակեմ նիւթս։ Այս ելեքտրական օրօրոցի միջոցաւ կարելի է մեր մատաղ էակի ականջը փոխադրել երգեցիկ խմբի մը քաղցր նուագերգութիւնը, դաշնակահար օրիորդին փափուկ մատներէն սողացող դաշնամուրի թրթռուն ելեւէջները, պատարագի մը քաղցր մեղեդին և մօտակայ պարտիզին մէջ երգող թռչնիկներն պլպուլները։ Մօր մը պարզ օրօրներին փոխարէն լաւագոյն չ'լինի՞ր այսպիսի մոգիչ երգերով մեղմել մեր մանուկների անհանդարտ քունը։ Գիտէք որ Էտիսոն հեռաձայն գործիք մը հնարած է։ Ելեքտրական օրօրոցին հետ միացնենք այս գործիք պղնձեայ հաղորդիչ թելերով և տանինք զայն ուր որ ուզենք, թատրոն մը կամ եկեղեցի մը և կամ մերձակայ պալատը։ Կը զետեղենք զայն մեղմօրէն վարդի թփին եզերքը, ուր սոխակը կը պլպլայ, հեռաձայնի փոխադրիչ գործիքը կը լափէ զայն նոյնութեամբ, ելեքտրական հոսանքն կը տայ, և այս վերջինը նոյնութեամբ մեր մատաղ էակին ականջը կը փոխադրէ պլպուլին քաղցր երգը։ Թռչնիկի այս հրապուրիչ դայլայլիկին ներքեւ ո՞ր ըմբոստ մանուկ չ'գինովնար։ Միեւնոյն գործիքի միջոցաւ կարելի է փոխադրել ելեքտրական օրօրոցին տիրացուի քաղցր մեղեդին և եկեղեցւոյն երգն։ Դեռ տեսնենք այս ելեքտրական օրօրոցի հաշիւները։ Ամենէն անհշան և ամենէն անծանօթ դէպքերի ներկայութիւնը, որ մեր մատաղ էակի քունը կը խանգարէ, կարելի է իմանալ իսկոյն։ Պղնձեայ երկու նուրբ թելեր, որոնք կը միանան ելեքտրական թելերի — pile — երկու բեւեռների հետ, զուգահեռական ուղիղ գիծով մը անկողնի մէկ ծայրէն միւսը կ'երկննան։ Երբ մանուկը անգիտակցաբար թրջէ անկողինը, որին ենթակայ է միշտ և որի առողջութիւն կրնայ վնասուիլ եթէ մինչեւ առաւօտ թաց մընայ այն, ելեքտրական այդ երկու թելեր իրենց նախկին վիճակը փոխելով իսկոյն հոսանք մ'առաջ կուգայ, ելեքտրական զանգակին կը հաղորդուի ակնթարթի մը մէջ և այս վերջինը կը հնչէ։ Ծընողք որ այդ միջոցին կը մրափեն, իսկոյն կ'զգաստարարուին և անմիջական դարմանին կը դիմեն, եթէ կը նախընտրեն խանգարել իրենց քունն։

ՍԻՄՈՆ ՑՈՎՆԱՆԵԱՆ
Բարիզ 12 մարտ 1891

ՏԻՔՈՐԷ

Մեր աշխատակցաց մին հետեւեալն հաղորդած է մեզ՝ երեքշաբթի գիշերուան ներկայացման առթիւ.

Տիկին Ժիւտիք իւր վերջին ներկայացումը տուաւ երեքշաբթի երեկոյ. այս վերջին ներկայացումը կը յուսանք թէ հռչակաւոր արուեստագէտին վրայ լաւ տպաւորութիւն մը արտադրեց Պոլսոյ թատերասիրաց ճաշակին նկատմամբ. զի զՏիկին Ժիւտիք ծափահարելու և վերջին անգամ մ'ալ լսելու համար ընտրեալ բազմութիւն մը գրաւած էր ամբողջ թատրոնը։

Խաղը առաջին անգամն էր որ կը ներկայացուէր ի Պոլիս. խմբին կատակերգակին շնորհիւ. Տէօրէնն կարի զաւեշտական խաղի մը երեւոյթը առած էր խաղին նիւթը շատ պարզ է։ Հանրիէթ որոյ դերը կը կատարէ Ժիւտիք՝ ամուսնացած է Քոլինո անուանեալ ալբոմի մը հետ։ Հանրիէթ սիրահար մ'ունի յանձին Պ. Էտուարի, դեր՝ զոր կը կատարէ Պ. Է. Տիւիէ, հռչակաւոր կատակերգակն խմբին։ Քոլինո կուզէ սիրաքանել կոմսուհւոյ մը հետ և օգուտ կը քաղէ այս վերջնոյն ճամբորդութենէն հետեւելու նմա, սակայն նախ կը համոզէ իր կինն որ փոքրիկ ճամբորդութիւն մը ընէ, որով ազատ պիտի լինի հետեւելու կոմսուհւոյն։ Տիկին Ժիւտիք կամ Հանրիէթ, գինքը այսպէս յանկարծ ճամբու դնելուն վրայ կը նեղանայ իր ամուսնոյն դէմ և սիրահարի հետ կը մեկնին կ'իջնեն ի յ'Էրփէյլ. Էտուար առիթ կունենայ հոն մի քանի քաջագործութիւններ ընելու, նախ կազատէ ձիորս մը և երկրորդ՝ առիւծ մը որ վանդակէն դուրս ելած էր՝ կը յաջողի զայն ի վտանգ իր կենաց, վանդակին մէջ փակել տալ։ Այս վերջին քաջութեամբը Նիքիթա անուանեալ իշխանին, Գաղիոյ բարեկամին, որ այդ պահուն հոն կը գտնուէր, կ'ազատէ կեանքը, որով կարժանանայ իր կառավարութեան շնորհաց և ասպետութեան աստիճան կ'ընդունի, սակայն զարմանալի կէտը սա է որ, այն պանդոկին մէջ ուր իջած էին, կը գտնուի սպասաւոր մը որ ժամանակաւ Հանրիէթի ներկայացած էր նորա ծառայութեան մէջ մտնելու համար և որով կը ճանչէ զՀանրիէթ, որպէս Տիկին Քոլինո և Էտուարն ալ՝ որ կը գտնուէր ի միասին կը կարծէ լինել նորա ամուսինն, ուստի այդ անուան ներքեւ, այսինքն Պ. Քոլինոյի՝ կը ծանօթացնէ զնտուարդ և այդ անուամբ ասպետութեան աստիճանը կ'արձանագրուի։

Ուստի երեւակայեցէք Հանրիէթի երկիւղը, զի ամուսինը պիտի իմանայ եղելութիւնը և յետոյ... վերջապէս կը վերադառնայ ի Բարիզ այն պահուն ուր ամուսինը կը դառնար յետս։

Լրագիրներու մէջ կը հրատարակուի Պ. Քոլինոյի քաջագործութիւնն, արդ Հանրիէթ իմանալով որ իր ամուսինն ալ իրմէ զատ ճամբորդած է կնոջ մը հետ, ինչպէս կը գրէին թերթերը, կը գանգատի ամուսնոյն անհաւատարմութեան վրայ և իմանալ կուզէ թէ ով էր այդ տիկինը, սիրուն մանկամարդ կին մը, ինչպէս կը գրէին լրագիրք։

Դիւրաւ կը հասկցուի Քոլինոյի զարմացումը և ապշութիւնը, նախ որ իմացած են թէ կնոջ մը հետ էր և երկրորդ թէ զայն տարեր են յ'Էրփէյլ, փոխանակ Օրլէանի ուր իրօք գնացած էր, և ապա այն երեւակայեալ քաջագործութիւններն որք իրեն կը վերագրուէին։

Խաղը կը վերջանայ առանց Քոլինո հասկնալու թէ կինը զինքը խաբած է և թէ նորա սիրահարն էր ճշմարիտ յաղթանակ տանողը՝ ուստի կնոջ թախանձանաց վրայ, զի պէտք է ըսել որ վերջը հաշտուած են, կը կրէ փառօք ասպետ շքանշանն և երեքը ի միասին ձեռք ձեռքի տուած տեսարանն ընդ առաջ կուգան և բուռն ծափահարութեանց մէջ կը մեկնին։

Այս խաղին մէջ գլխաւոր դերակատարն էր անտարակոյս առանց փարանման Պ. Տիւիէ, որ կ'ըսուի թէ ամիսը 10,000 ֆրանք թոշակ կ'ստանայ։ Արդարեւ կ'արժէ այդ հատուցման զի աննման դերակատար մ'է, անզուգական քօմիք մը։ Տիկ. Ժիւտիք ամբողջ իր արժանեօք՝ գերազանց դեր մը չունի խաղին մէջ։ Հոն ուր կը փայլէր ամենէն աւելի էր, այն երեք երգերը զորս երգեց յաւարտ խաղին։ Հոն՝ ի վեր կը հանէր իւր ամբողջ ձիրքերը և կարողութիւնները, այն մանկական ծիծաղը, փոքրիկ մանկան նոր տարւոյ առթիւ մաղթանքն, և խեցգետնին երգը ընդհանուր հանդիսականաց ջերմ գընահատման արժանացաւ։ Տիկին Ժիւտիք մեկնեցաւ ձգելով Պոլսոյ հասարակութեան վրայ անմոռանալի յիշատակ մը՝ այդպիսի արհեստագէտք փայլուն մէտէօրներ են որք մերթ ընդ մերթ կը փայլին և յետոյ անդառնալի եղանակաւ կը կորնչին։

Մ. Շ.

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻԿ
ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Սոյն ֆրանսերէնէ ի հայերէն ընդարձակ բառարան, ինչպէս կ'երեւի մեր ծանուցումներէն, կը շարունակէ ամենայն կանոնաւորութեամբ հրատարակուիլ, ճոխագոյն պարունակութեամբ և Պաղտատլեան խնամեալ տպագրութեամբ։

Մեսրոպ էֆ. Նուպարեան իւր այդ գործոյն մէջ յաջողած է ամփոփել ֆրանսերէնի գրեթէ բոլոր բառերն ու ոճերն, գտնելով ամէնուն համանշանակն, ճշդելով շատ մը հայերէն բառեր և չգտնուածներն շինելով, և այսպէս իւր բառարանն անհրաժեշտ ըրած է թէ ուսանողաց, թէ թարգմանչաց և առհասարակ ամեն անոնց որք ֆրանսերէնով կը պարապին։

Բաժանորդագինն է 20 Ֆրանք, իսկ տպագրութիւնը լրանալէ յետոյ պիտի վաճառուի 30 Ֆրանքի։

Սոյն բառարանի մեծագոյն մասն հրատարակուած և որոշուած ըլլալով քիչ ատենէն բաժանորդագրութիւնը փակել, փափագողները կը հրաւիրեմք փութալ բաժանորդագրիլ լրագրոյս գրասենեակն և այսպէս տէր լինիլ բառարանի մը որ ճոխ և համեմատաբար դիւրագին, կրնայ ամէն պէտք գոհացնել։

Հրատարակեցաւ 53րդ թերթն որ կը հասնի raisonné բառը։

Ամեն ոք անշուշտ տրամադիր է խորհուրդ մը տալ հիւանդ անձանց և ցոյց տալ անոնց դեղ մը որով վերստին գտնեն իրենց առողջութիւն։ Այս կարգէն է աւասիկ Շարօթօփ Մօռիւօլըն որ անմարսելի և անհաճոյ մորիս ձկան իւղի տեղը կը բռնէ. Բարիզի մէջ ընդհանրացած է հազացող անձանց ըսել. Մօռիւօլ առէք. — Այս նոր դարման արդարեւ կը ներկայացնէ Մօռիւ ձկան իւղի բոլոր գործնական սկզբունքներ՝ իւղային հանգամանքէն զատ, դիւրութեամբ կը մարսուի և հրաշալի կերպով կը բուժէ կուրծքի հիւանդութիւններն, հարբուխ, հազ, ցնցղատապ։

Միզանցքային ամեն տեսակ հիւանդութեանց համար ինչպէս փամփշտատապը, միզանցքաբորբոքումը, ծերերուն ապափիժութիւնը, երիկամանց ցաւերը, արիւնահոսութիւնը, ՍԱՆԴԱԼ ՏԸ ՄԻՏԻՆ բեւեկնոյ խեժի իւղին և խայծղանի (goudron) տեղը կը բռնէ, որոց պէս երիկամանց և մարսողական խողովակներու չի վնասեր, և միևնոյն ազդուութեամբ կը բուժէ այն հիւանդութիւններ որց ենթակայ է երիտասարդութիւնն որ այլեւս զերծ է անմարսելի և անհաճոյ բեւեկնի խէժն առնելէ։

ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Ստորագրեալս պատիւ ունի ներկայիս ծանուցանել իր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ Եւրոպայի հռչակաւոր գործարաններէն այն ինչ բերել տուած է նոր և վերջին կատարելագործութեան համեմատ մեքենայներ, ժամանակիս պահանջմանց ըստ ամենայնի յարմար որոնցմով կարելի է ամէն չափով և ձեւով լուսանկարներ արտադրել ի կատարեալ գոհունակութիւն ամենէն դժուարահաճ յաճախորդաց։

Մեր բազմաթիւ բարեկամք կարող են համոզուիլ մեր բասծներուն պարզ այցելութեամբ ի մեր գործատունն, ուր կարող պիտի լինին ունենալ դիւրամատչելի գներով ընտիր և ամենամաքուր լուսանկարներ։ Ստորագրեալս միշտ անձամբ կը հանէ լուսանկարներն առանց երկրորդական պաշտօնէից ձեռքը ձգելու։

Արդէն 25 տարիներէ ի վեր մեր յաճախորդաց նկատմամբ մեր տան ունեցած բարւոք յարաբերութիւններն ինքնին բացայայտ ապացոյցներ են մեր բասծներուն ճշդութեան։

Օդը երբ ամպոտ է, լուսանկարն երբէք տարբերութիւն չունենար. գործատանս մէջ թէ արանց և թէ կանանց համար մասնաւոր վարսայարդար մը կը գտնուի։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՊԵՏ
ՆԻԿՕԼԱՔԻ ԱՆՏՐԻՕՄԷՆՕ
99, Սուլթան Պայազիտ Բէսթէճիլէր Պոչը 66,
195 Կ. Պոլիս 84—90

ՎԻԹՐՕ—ԿԼԱՍԻԷ

VITRAUX GLACIERS
ԱՊԱԿԵՆԿԱՐ
Դիւրագին! Դիմացկուն!

Բնութեան հրաշալի տեսարանաց, ծաղկանց ու թռչնոց, ծովային ու դաշտային, պատմական ու գիտական բիւրատեսակ պատկեր եւ նկարներով, նուրբ և թափանցիկ նորահնար թերթիկներ են ամեն ծաւալով ու գնով։ Սոյն թերթիկներ հիւրասրահներու դրանց, նրբանցքներու, աժանմանց և ջերմանոցներու ու բարձրադիր լուսամուտներու ապակիներու վրայ կը փակցուին, որով ամեն ճաշակի և տեղւոյ յարմար գեղեցիկ զարդ մը կը կազմեն և միանգամայն տոկուն ու տեւական կ'ընեն դիւրաբեկ ապակին։

Ընդհանուր ներկայացուցիչ ու վաճառական Թուրքիոյ ԶԻՕՆ ՍԻՐԱՔԵԱՆ
209 Կ. Պոլիս. Ճէլլը Պէյ խան Թիւ 14 16

Վաճառատեղիք. — Կ. Պոլիս, Պաղճէ-Գափու մեծ մզկիթի դէմ Պ՛ն [illegible]. — Ղալաթիա Մահմուտիէ փողոց թիւ 15, թղթավաճառատուն Ա. և Օ. Փանոսեան. — Բերա, Մեծ փողոց թիւ 371 Նալեան Եղբարք. — Բերա, Մեծ-Փողոց Լիւքսէմպուրկի մօտ թիւ 120 Ժ. Լըտիւք. — Բերա Մեծ փողոց թիւ 136, Քօզմա Վուչինօ

ՏՕՔԹԻՕՌ
Յ. ԷԼՄԱՍԵԱՆ
վկայեալ Փարիզու բժշկ. համալսարանէն
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ
Ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 247
[illegible]

Իւրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի իւր բնակարանին մէջ ամեն օր կէս օրէն մինչ ի ժամ 3, (Ը. Ե.)։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանուին աղքատ հիւանդները։

Նոյնպէս երկուշաբթի օրերը կը գտնուի առաւօտեան ժամը 10 էն մինչ ցերեկ (Ը. Ե.) ի Պոլիս Եէնի Ճամի թիւ 12 Վարդանեան դեղարանն ուր ձրիապէս կը դարմանէ աղքատ հիւանդները։

250 8—30

ԱԶԴ

Կը ծանուցուի արգոյ հասարակութեան եւ Աղքատախնամ ընկերութեանց որ, ըստ իւրեանց բարի սովորութեան, եթէ այս տարի եւս յառաջիկայ Ս. Զատկի առթիւ վարժարաններու աղքատիկ երկսեռ ուսանողաց կօշիկներ շինել տալու մտադրութիւնն ունին, դիմեն նախ ի Պահչէ Գափու Թիւ 11 ի վաճառատունն

ԱՐՇԱԿ Ս. ՃԱՆԵԱՆԻ

որ կը խոստանայ յոյժ գոհացուցիչ պայմաններով կատարել յանձնարարութիւններն։ Գնոց չափաւորութիւն, ապրանաց լաւութիւն, ձեւի վայելչութիւն և տոկունութիւն արդէն իւր վաճառատան միակ սկզբունքն են։

Այս առթիւ կը ծանուցուի նաեւ թէ՝ Արանց, Կանանց և Տղայոց համար ամեն տեսակ կօշիկներ պատրաստ կը գտնուին միշտ, և յանձնարարութեամբ կը շինուին փութով։ 254

ՏՕՔԹԻՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից
Ամեն օր, յետ կէսաւուր 236
Ի Բերա Պէքքար փողոց Թիւ 9

«ԼԱԹԻՖ»
ՍԻԿԱՐԻ ՀՐԱՇԱԳԻՉ ԹՈՒՂԹ

ԼԱԹԻՖ սիկարի թուղթը կը յանձնարարուի արգոյ հասարակութեան ոչ միայն իւր բնիկ յատկութեանն, այլ այն բարոյական օգտակարութեան համար զոր կ'ընծայէ։ Իւրաքանչիւր թուղթ կը պարունակէ, ծածկոյթին ներսի կողման վրայ, բազում առածներ և բարոյական վճիռներ, առակներ և առողջաբանական սկզբունքներ՝ քաղուած նշանաւոր հեղինակներէ, թուրքերէն, ֆրանսերէն, յունարէն, հայերէն և հրէերէն լեզուներով։ Այս հինգ լեզուաց իւրաքանչիւրով կարելի է առածներու և առակներու հաւաքածոյ մը կազմել։

Բնալուծական փորձ մը ցոյց տուած է թէ ԼԱԹԻՖ սիկարի թուղթը բնաւ առողջութեան վնասակար նիւթեր չի պարունակեր։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին Պ. Պ. Ա. Սալթօղլու Իւզրէլ, Պոյաճի Խան, Պոլիս։ 4—5

ՄԻՄԻՔՕ ՊԱՀՃԷՊԱՆՕՂԼՈՒ

Վեհ. Սուլթանի մատակարար, հանրածանօթ ծաղկավաճառ Պ. Միմիքօ Պախճէպանօղլու, փափաքելով գոհացնել իւր բազմաթիւ յաճախորդները, ի Բերա, Կալաթա Սէրայի քով առաջնակարգ ծաղկանց մթերանոց մը հաստատած է. կ'ընդունի ծաղկեփունջերու պսակներու և այլ յանձնարարութիւնք. միանգամայն կ'ստանձնէ զարդարել սրահներ, թատրոններ, պարահանդէսներ եայլն։

Այս առթիւ կը ծանուցանէ իւր յաճախորդաց և արգոյ հասարակութեան թէ իւր ընդարձակ պարտէզներուն մէջ կը գտնուին եւրոպական և այլ երկրաց պտղաբեր ծառերու և բազմատեսակ տունկերու ընտիր հաւաքածոյ մը։

Իւր ունեցած ամենէն մեծ առաւելութիւնը սա է որ, յանձնարարութիւններն շուտ ընդ փոյթ և պատշաճապէս կը կատարուին, գիներն ալ խիստ չափաւոր են։

ԱԶԴ

Արտօլին շոգենաւը, Նաւապետ Փարքըր Լիվըրբուլէ սաս կ'սպասուի դէպ ի 6 ապրիլ։

ԷՏ. ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Գործակալ Արտօլին շոգ. ընկ.

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ ԺԱՆՏԱՐՄԱ ՏԱԻՐԷՍԻՆՏԷՆ

Ժանտարմա տաիրէսի ազլամը իչուն պիր սէնէ միւտտէթլէ թապընա լիւզում կէօրիւլէն էվրագ վէ տէֆաթիրին շիմտիյէ գատար իճրա օլունան միւնագասասընտա ուհտէրտէ թալիպլէսի սէնէի սապըգա ֆիյաթընա թէնզիլ իմտիշ օլունան վէ չէնէ հալ բուլմինին եէքիւնէի բէնզինեքնիս կիւնի գարարը գալմըշ վէրիլիւշ տօգուզունճը ճումա կիւնի սաաթ գատար նիւզատ պէնց թէնզիլ գալմըզ իսէ անտան սօնրա իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճագընտան թէնզիլ իլէ թալիպ օլանլարըն մալումալարընտան պէնզիլէ մէզքիւրէ գատար տաիրէի ալիյէ [illegible] իլէ յատրըզ կիւնի [illegible] բիլա գլըրնաճագը իլան օլունուր։

5 մարտ 307 917

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

37

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 2,170,355

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բաւական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած փասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի :

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ : Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գ. տնայարկ թիւ 22 և 22 ա. սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Խատէմէ վէ մուսիգայի Հիւմայունա մախսուս իւչ եալտըզլը սարը սիմ քեաղիպ գօրտօն պէհէր ատէտի եիրմի այլթը ղուրուշ եիրմի փարա ·

Սիւարի Էրթօղրուլ ալայընա մախսուս իւչ կիւմիւշ խալտըզլը սիմ քեաղիպ գօրտօն պէհէր ատէտի եիրմի պէշ ղուրուշ եիրմի փարա ·

Սիւարի Էրթօղրուլ ալայընա մախսուս իւչ կիւմիւշ խալտըզլը սիմ քեաղիպ Թէրրօշ չէրիտի պէհէր արշունը ճէտիտի պիր ղուրուշ եիրմի պէշ փարա ·

Սիւարի Էրթօղրուլ ալայընա մախսուս իւչ կիւմիւշ խալտըզլը զապիթ սէյֆ բիւսկիւլիւ պէհէր ատէտի պէշ ղուրուշ եիրմի եէտի փարա ·

Նիզամիյէ էյալէթ վէ Սարաճխանէ անպարլարը իչիւն պիր սէնէլիք լիւզումի մըգտարլարը ալընմագ իւզրէ մինագասաեա գօնուլան պալէատէ մուհարրէր աէօրթ գալէմ գօրտօն վէ սայիրէ Ֆիյաթը մէվգուլալարը իլէ Թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ մարթը րումինին օն պիրինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն մինագասալարը պիլէճրա մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ·

5 մարտ 1891 912
Նօ. 4 2—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Թարապլուսը Ղարպ Ֆըրգասը իչիւն մահալլինտէ Թէսլիմ գըլընմագ իւզրէ միւպայեա օլունաճագ օլան պէշ եիւզ Թօնէլաթօ գարտիֆ մատէնի քէօմիւրիւնիւն չէրայիթի մուգարրէրէսի իլէ, պէհէր Թօնէլաթօսը եիւզ Թոգսան ղրուշտա Թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ, մարտը Րումինին օն պիրինճի յաւմը իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ օլունաճագը ճիհէթլէ, իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ·

5 Մարտ 1891 913
Նօ. 5 2—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Սիրքէ իմալը զըմնընտա միւպայեա օլունաճագ ալթը պին գըյյէ սիհահ իւզիւմիւն պէհէր գըյյէսի եիւզ բարաեա Թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ, մարտըն տօգուզունճու ճումաա իրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ գապուլ օլունաճագը ճիհէթլէ իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ·

5 Մարտ 1891 914
Նօ. 6 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Գասա քէնտիրինտէն պայը Թարաֆըլըմըզ գաթրանը խալաթ արշունը ճէտիտ պէշ եիւզ էլլի պին, պէհէր գըյյէսի ճէտիտի եէտի ղրուշա ·

Նիւմունէսի վէճհ իլէ իթֆաիյէ իչիւն խալաթ զինճիրի արշընը ճէտիտ էլլի պին, պէհէր գըյյէսի ճէտիտի աէօրթ ղրուշ եիրմի բարա ·

Նիզամիյէ սարաճխանէ անպարը իչիւն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգըի մինագասաեա գօնուլան պալէատէ մուհարրէր գըրմըզը տար իքի գալէմ խալաթ իլէ զինճիր Ֆիյաթը մուգարրէրլէրի իլէ Թալիպլէրի եօհտէսինտէ օլուպ մարթը րումինին օն իքինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն մինագասասը պիլիճրա մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասնա վէ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ·

5 Մարտ 1891 915
Նօ. 7 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Կիրիտ Ֆըրգասը իչիւն մահալլինտէ Թէսլիմ օլունմագ իւզրէ միւպայեա օլունաճագ օլան իւչ եիւզ էլլի պին գըյյէ տագիգին պէհէր գըյյէսի էլլի աէօրթ փարայա Թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ մարթըն եէտինճի փէնչշէնպէ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ տօգուզընճը ճումաա իրթէսի կիւնի Թէքրարիւր խուճէք Ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ օլունաճագը ճիհէթլէ իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ·

5 մարտ 1891 916
Նօ. 8 2—3

Marque de Fabrique

ԿՈՒՏՐՕՆ ՎԷՐՆ

ՇՔԱԴՐԱՄ ստացած 1883ի Ամստէրտամի միջազգային ցուցահանդէսէն և 1889ի Բարիզի Տիեզերական ցուցահանդէսէն ·

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ

խայծղանի, որուն բոլոր բուժիչ յատկութիւնները կը պարունակէ, մինչդեռ խայծղանի ձէթ պատրաստութիւնք Կոտրօն Վէրնի հոտն ու համը միայն քիչ մը ունին : Այս խայծղանի մէկ չափը՝ պատիճ մը (գտալ) բոլոր ազդեցութիւնը կ'ընէ : Սակայն կարելի է որ մինչեւ 20 հ. Կոտրօն Վէրն առնուլ առանց վնասուելու, մինչդեռ խայծղանի քսան պատիճք աղեաց վտանգաւոր գրգռում մը յառաջ կը բերեն :

Անհամեմատապէս աւելի ազդեցիկ և [illegible] խայծղանէ աւելի [illegible] պատրաստութիւններէ, ԿՈՒՏՐՕՆ ՎԷՐՆի հեղուկը կը ծախուի սրուակով, մէկ ու կէս Ֆրանքի 20 լիտր ջուրի հետ խառնուելու բաւականաչափ : Աւելի մեծ սրուակները 2½ Ֆրանքի · 202

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ [illegible]

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Բերուի քօքայով շինուած ՄԱՌԵԱՆԻ ԳԻՆԻՆ պնդացուցիչ և գրգռիչ դեղերուն ամենէն ազդուն է, գերընտիր վերանորոգիչ մարսողութեան և շնչառութեան գործարանաց, ձգտող ձայնական լարերու : Բինքինայէն նախամեծար է որուն ջերմացուցիչ յատկութիւնները չունի, անարիւնութեան դէմ գործածուող դեղերու մէջ ամենէն գերազանցն է. Իր քաղցր համով ընդունուած է իբր ազնուերի գինի և այսպէս, հաճոյալի ձեւով մը ներքեւ, ուժ և առողջութիւն կուտայ : Կը բժշկէ երիկ մարդոց ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ և ամենէ տկար անձանց կուտայ կորով և աշխոյժ : Թ. ՄԱՌԵԱՆԻ, քօքայի առաջին ծաւալիչը, Պուլվառ Հոսման, 41, Բարիզ : Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ, Պ. Ժ. Քանձիւք, բրիտանական դեղարան ի Կ. Պոլիս :

ՅՕԴԱՑԱՒԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՋԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Տ. ԼԸ ԲԷՏՐԻՒԼԻ ԼԷՔՍԻ Ալի հատիկները, փոքր քանակութեամբ առնուելով, քիչ ատենուան մէջ կ'անհետացնեն աւազն և քարը (մէզին հետ մեկտեղ քշելով միւս անլուծելի նիւթերն ալ) : Ասով է որ այնչափ ազդեցիկ են վերոյիշեալ հիւանդութեանց դէմ :

ԼԸ ԲԷՏՐԻՒԼ ԵՒ ԸՆԿ. ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ : 852

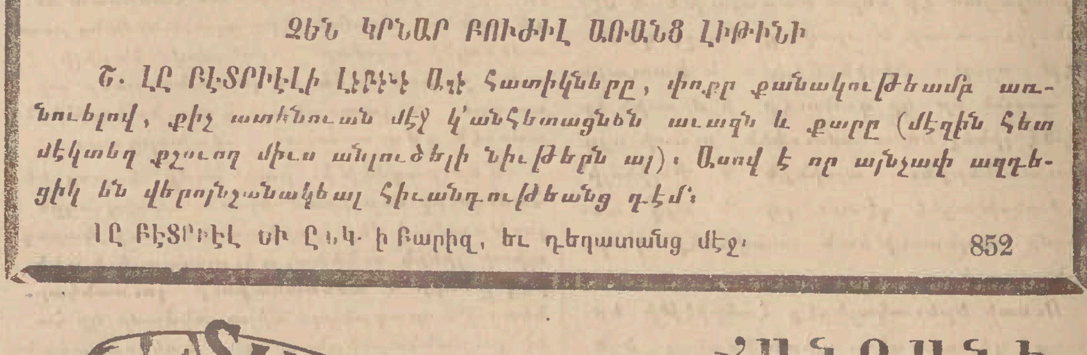

ՃԱՆԴԱՆԻ

ՋՈՒՏ ՀԻՒԹԷՆ

ՀԱՏԻԿՆԵՐ

Տր. Գլէրդանը ճանդանի (սանտալ աղաճը) հատիկները, Բարիզի Բժշկական Ակադեմիա էն հաւանութեամբը պատրաստուած, կը պարունակեն «Ջուտ հիւթը» բաւական, թափանցիկ և բոլորովին դիւրալոյծ ու դիւրամարս ժելադինեան պատեանի մը ներքեւ :

Փորձուած ազդեցութիւն մը ունին ընդդէմ միզական փամփուշտի բորբոքմանց, նոր կամ պարբերական տարափոխիկ ջերմութեանց և սերմնահոսութեանց, որք մէկ քանի օրուան մէջ կը բուժին առանց ձախորդ հետեւանքներ թողլու : Գլերդանի Ճանդանի հատիկները կրնան առնուիլ ջերմաչափութեան ամէն ժամանակներու :

«Գլերդանի Ճանդանը հոտ չունի, մարսողական գործարանաց մէջ խանգարում յառաջ չբերեր՝ մինչեւ այսօր գործածուած բաղադրութեանց պէս : Գնոյն սակաւութեամբը մատչելի է ամէն քսակներու : Պէտք է հաւաստի ըլլալ թէ սրուակն իրօք կը կրէ Տր. Գլերդանի ստորագրութիւնը : Սրուակն կցուած է հրահանգի թուղթ մը : Փոքրաքանակ կը վաճառուի գլխաւոր դեղատանց մէջ : — Մեծաքանակ՝ Տուն ՖՈՒԷՐ, 19 Ժագօպ փողոց, Բարիզ, և գլխաւոր դեղավաճառանոցք :

ՀԱՐՄԱՆԵԱՆՑ ՕՃԱՌԱՓՈՇԻ.

ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆՈՅ ՓՈՇԻՆ, ՄԻՇՏ [illegible] ՕՃԱՌԱՓՈՇԻ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ :

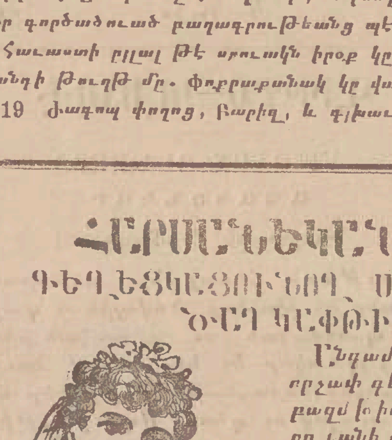

Ընդամենը մը փորձը պէտք հաստատէ ամէն Տիկնոջ թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ : Առաջին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խոկոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ : Սպանի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ : Ինչեւ կ'ընէ մորթի սեւերը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և բծաւորութիւն : Եւ աս ամէն բանով՝ անկարելը կ'ընէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է :

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Կրնայ գտնուիլ Բարիզ ու Նիւ Եորք : Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ խղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով :

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը Եէնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եւքսէք քալտրըմ Էտմոն Բարուանայի քով :

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց թիւ 433, Իգիտօռի անուշահոտութեանց վաճառատունը :

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Գերազանց դեղ ի բուժումն հարբուխի, կուրծքի բորբոքման, յօդացաւի, ցաւերու, վէրքերու, խոցերու եայլն : Կը ծախուի բոլոր դեղարանաց մէջ : 852

ՍԱԼԻՀ ՍԸՏԳԸ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱԶԱՐԻՏ, ՕՃՃՈՒԼԱՐ ՊԱՇԸ ԹԻՒ 61

Արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն կարգի գեղեցիկ ու դիմացկուն կօշիկներ կը պատրաստուին Ֆրանսական առաջնակարգ ապրանքներէ · Այս խանութը դիմող յաճախորդք մեծապէս գոհ պիտի լինին մանաւանդ գներու աժանութենէն : 2 թիւէն 4 թիւ կօշիկներու կարով պատրաստուածները հինգ ղրշ աւելի պիտի ըլլան փայտէ գամով պատրաստուածներէն : 4 թիւէն 6 թիւի համար 5 ղրշի յաւելում մը պիտի ըլլայ այդ տարբերութեան վրայ :

Ղրշ.	տեսակ	Ղրշ.	տեսակ
85	ամէն տեսակ կարով պօթին կալոշ	33	կնոջ մուճակ
52	սկարբին կարով	40	պալատական կալոշ
130	կալոշով մոյկ կարով	70	կնոջ համար պօթին կալոշ
65	պօթին կարով	45	16 թիւէն մինչ 21 թիւ պօթին կալոշ տղայոց համար
80	մէստ կալոշ գամով	150	թէլաթին և ուզափ մորթէ մոյկ
140	ամէն տեսակ մոյկ	70	կէթա
160	փայլուն մորթէ մոյկ		

Տղայոց յատուկ կօշիկներու 21 թիւէն վեր եղածներուն համար հինգ ղրշի յաւելուած մը պիտի ըլլայ : Յատկապէս յանձնարարուած կօշիկներու համար հարիւրին տասը յաւելում մը պիտի ըլլայ այս գնոյն վրայ : 230 15—24

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այսինքն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը ստոյգ գիտութեամբն : Այս ֆիզիքական խանգարութիւնք յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվրիպելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և այլ եւն թունաւորումն · որոց աս անուանները տրուած է ջերմ և սարսուռ, թաքուն ջերմ, պարբերական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր :

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտ ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ալաններու ծակտրկուրէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ :

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ գունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և զերծ կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անխառն է և օգտուած ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգին համեմատ գործածուի : Կը ծախուի Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ · 210

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1891 Մարտ 2 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչեւ Բամազան 1

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջէ ելնող շոգենաւուց երթեւեկութեան

Ժ. Վ.		Թ
12 40	Եէնիմ. Մէգզ. Պէգ. Թարաբ. Եէնիք. Ամէնեա Պոյաճ. Ռ. Հիսար (Անատոլու գիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	37
1 40	Եէնիմ. Մէզարբ. Պէգյիւք. Թարաբ. Եէնիքէօյ Միրկ. Ռ. Հիսար (Անատոլու գիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի)	39
2 35	Ռ. Ա. Գավագ Մէգզ. Պէգյիք. Թարաբ. Պէյգօզ ամէնից Գանտիլ. Պէշիք. [Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը 2. 5ին Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք]	38
3 —	Եէնիմ. Մէգզ. Պէգ. Թարաբ. Եէնիք. Ամէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք Օրթ. [Պէպէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի] ուրբաթները Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	17
4 30	Եէնիմ. Մէգզ. Պէգյիւք. Թարաբ. Եէնիք. Ամէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Պէշիք. (ուրբաթները Արնվ. Գուր. Օրթ.)	37
6 —	Եէնիմ. Մէզար. Պէգյիւք. Թարաբ. Եէնիք. Ամէնեա Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք Արնավ. Գուրշ. Օրթագ. Պէշիկ.	20
7 —	Եէնիմ. Մէզարբ. Պէգյիւք. Թարաբ. Պէյգօզ Բաշչ. Եէնիք. Միրկ. Գանտիլ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնաւ. Չէնկէլ. Պէյլէր. Օրթագ. Գուզ. Պէշիք. Խաս.	22
8 —	Ա. Ռ. Գավագ Եէնիմ Մէզարբ. Պէգ. Թար. Եէնիք. Ամէնեա Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրշ. Օրթ. Պէշիք.	38
10 —	Մէզարբ. Պէգ. Թարաբ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթագ. Պէշ.	34

Եէնիքէօյէն կամուրջ ելնող շոգենաւ

12 35	Եէնիք. Միրկէօն պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրշ. Օ. Թագ. Պէշիք.	20

Ռումէլիհիսարէն կամուրջ ելնող շոգենաւ

12 30	Պէպէք Արնվ. Գուրշ. Օրթագ. Պէշիք.	2
1 —	Պէպէք Արնվ. Գուրուշ. Օրթագ. Պէշիք.	20
1 20	Օրթագ. էն ուղղ. կամուրջ (բացի ուր. է)	25
1 25	Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. Գազ.	28
2 —	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	22
2 25	Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք	19
3 —	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթագ. Պէշիք. Ուրբ. օրերը 3. 15ին	20
3 30	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. (բացի ուրբաթէ)	28
4 —	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գազ. [բացի ուրբաթէ]	25
4 10	Օրթագ. էն ուղղ. կամրջ. [բացի ուր. է]	17
4 50	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթագ. Պէշիք.	32
10 10	Միրկէօն Չէնկէլ. ուղղ. կմրջ. [ուրբաթները Չէնկէլ. չկայ)	37
11 10	Պէպէքէն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է]	22

Անատոլու եզերէն կամուրջ ելնող շոգենաւ

12 30	Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ.	19
12 40	Պէյգօզ Բաշչ. Զուլ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթ. (Գանտ. պիտի հղրդկցի) (Ուրբաթները բացի Օրթագ. էն Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք.	25
1 10	Պէպէք Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ]	32
2 5	Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Գուզ. Պէշիք.	34
3 —	Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. ուրբաթները 3. 15ին	32
3 15	Պէյգօզ Բաշչ. Զուլ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Պէշիք. (Գանտ. պիտի հաղորդակցի) [Ուրբաթները 3. 35ին Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիքթաշ կը հանգչի	38
4 —	Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. (Բացի ուրբաթէ)	34
4 55	Գանտ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզ. Խասկիւղ. (Բացի ուրբաթէ)	39
5 —	Պէյգօզ Բաշչ. Զուլ. Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք.	19
7 —	Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզ. Խաս.	28
9 —	Պէգ. Թարաբ. Պէյգ. Բաշչ. Զուլ. Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Խաս.	25
10 30	Պէյգօզէն ուղ. կամուրջ (բացի ուր. է)	19
11 —	Գանտիլ. էն ուղ. կամրջ. (բացի ուր. է)	20
10 30	Պէյլէրպէյէն ուղղակի կամուրջ ուրբաթները 11ին Գանտիլլի	28

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերքը երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

1 35	Պէշիք. Օրթագ. Արնվ. Պէյլէր Ռ. Հիսար	19
2 30	Պէշիք. Օրթագ. Գուր. Արնավուտք. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէգ. Մէզարբ. Եէնիմ.	37
3 35	Գազաթ. Խասկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանդիլճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշչ. Պէյգ. Թարաբ. Պէգ. Մէգ. Եէնիմահալլէ	23
4 15	Պէշիք. Օրթ. Գրշ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Ամէնեա Եէնիք. Թարաբ. Պէգյիւք. Մէզար. Եէնիմ.	20
5 20	Խասկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթագ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանդ. Զուլ. Միրկ.	28
6 —	Գազաթ. Պէշիք. Օրթագ. Գուրուշ. Արնավ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգօզ Թարաբ. Պէգյիւքտ. Մէզար. Գավագներ	38
7 —	Պէշիք. Խասկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտիլ. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Գանդ. Եէնիք. Թարաբ. Պէգյիւք.	[illegible]
8 30	Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէգ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարաբ. Մէզար. Պէգ.	34
9 20	Պէշիք. Օրթագ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ.	37
10 5	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Եէնիք. Թարաբ. Պէգ. Մէզար. Գավագներ (ուրբաթները 0 վրկ. առաջ)	39
10 45	Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ամէն. Եէնիք. Թարաբ. Պէօյիւքտէրէ. Մէզար. Եէնիմ. (ուրբաթները չկայ)	17
11 20	Եէնիք. Թարաբ. Պէգ. Մէզար. Եէնիմ. [ուրբաթները Պոյաճքիւղ]	37
11 35	Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ամէն. Եէնիք.	20

Կամուրջէն Անատոլուի եզերքը երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

2 20	Ուղղակի Պէպէք (ուրբաթները 2. 35 ին]	20
2 50	Ուղղակի Պէպէք (Բացի ուրբաթէ)	28
3 25	Ուղղակի Պէպէք [բացի ուրբաթէ]	25
4 10	Ուղղակի Պէպէք [բացի ուրբաթէ]	32
10 30	Պէշիք. Օրթ. Գուրուշ. Արնավ. Պէպէք (Ուրբաթ օրերը չի կայ)	22
11 15	Գազ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճքիւղ	28
11 45	Պէշիք. Օրթ. Գուրուշ. Արնվ. Պէպէք	19
12 —	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ.	22

Կամուրջէն Անատոլուի եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

1 25	Խասկ. Պէշիք. Պէյլէր. Չէնկ. Արնվ.	2
2 25	Ուղղակի Գանտիլ.	32
3 15	Ուղղակի Գանտիլլի [բացի ուրբաթէ]	34
3 30	Խասկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանդ. Զուլալ. Բաշչ. Պէյգ.	19
4 0	Ուղղակի Գանտիլլի (բացի ուրբաթէ)	39
9 15	Պէշիքթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք Ա. Հիսար Գանդիլճ Բաշչ. Պէյգօզ (բացի ուրբաթէ)	19
10 —	Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. (Պէյգօզի [illegible] պիտի հաղ. ուրբաթները Չէնկ. Գանտիլլի)	28
10 30	Պէյլ. Չէնկ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանդ. Զուլալ Բաշչ. Պէյգ. Թարաբ. Պէգ. Մէգզ.	38
10 40	Խասկ. Գուզ. (բացի ուրբաթէ)	20
11 —	Պէշիքթաշ Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտ. Պէյգ. (Ուրբաթ օրերը Խասկ. Գանտիլլի Պէյգօզի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	32
11 15	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանդիլճ. Զուլ. Բաշչ. Պէյգօզ ուրբթ. Գուզկ.)	25
11 4[illegible]	[illegible] Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք.	34
12 —	Խասկ. Գուզ. [Բացի ուր. և շաբաթէ	15

[illegible] ելնող շոգենաւ

2 40	Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթ. Գուզկ. Խաս. [illegible] կամուրջ
6 —	Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլէր. Օրթ. Գուզկ. Խաս. Պէշ. կամուրջ
10 —	Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլէր. Օրթ. Գուզկ. Խաս. Պէշիք. Գազ. կամուրջ (կիրակիները մինչեւ Գազաթաշ)

[illegible] ելնող շոգենաւ

4 30	կամուրջէն Գազ. Խաս. Պէշիք. Գուզկ. Օրթագ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնավ.
5 30	կամուրջէն Խասկ. Պէշիքթ. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնավ.
11 3	կամուրջէն Պէշիք. Խասկ. Գուզկ. Օրթ. Արնավ. (կիրակիները 11ին Գազաթաշէն

Աւասիկ ըստ կամուրջէն ժամ 3 30ին և կիրակիները կամուրջէն 9. 1 ին [illegible] կամուրջէն 8. 30 ն, և 1 ին Մէզարպուրնու ելնող շոգենաւուց մէջ բեռ չկրեր ընդունուին, Պէյգօզէն 10 30ին և ժամ 10 40ին կամուրջէն Խասկիւղ գացող շոգենաւուց մէջ բեռ չկրեր ընդունուին : Փոխադրութեան օրերու Մէզարպուրնու և Ռ. Գավագ շոգենաւը չպիտի հանդչին :

ԽԱՍԳԻՒՂԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Խասգիւղէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Խասգիւղ
12 30	— —	12 50	6 25 Պէշիք.
1 —	7 5	1 20	7 5
1 30	8 — Պէշիք.	1 50 Պէշիք.	8 15 Պէշիք.
2 —	8 20 Վ.ոսփ.	2 20	9 5
2 30	9 —	2 50	9 50
3 05	9 30	3 25 Պէշիք.	10 10 Պէշիք.
3 30	10 — Ֆէրմ.	3 30 Վ.ոսփ.	10 30 Ֆէրմ.
3 15 Ֆէրմ.	10 20 Պէշիք.	4 15 Ֆէրմօթ	10 40 Գզ.
4 —	10 50	4 20	11 —
4 30	11 — Գուզկ.	5 15 Վ.ոսփ.	11 20 Ֆէրմ.
5 —	11 10 Ֆէրմ.	5 30 Պէշիք.	11 20
5 30 Վ.ոսփ.	11 20	6 15 Ֆէրմօթ	11 50
5 15 Ֆէրմ.	11 40	— —	12 — Գզ.*
6 15	12 5	— —	12 5
— —	— —		

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՕՐԵՐ

Խասգիւղէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Խասգիւղ
— —	7 —	— —	— —
— —	8 — Պէշիք.	1 50	— —
12 30	**8 20 Վ.ոսփ.	1 30	7 5
1 15	9 — Պէշիք.	1 50 Պէշիք.	8 15 Պէշիք.
2 —	9 30	2 30	9 5
2 45	10 — Ֆէրմ.	3 5 Պէշիք.	9 45
3 20	10 10 Պէշիք.	3 30 Վ.ոսփ.	10 10 Պէշիք.
3 15 Ֆէրմօթ	10 40	4 15 Ֆէրմօթ	10 30 Ֆէրմ.
4 —	11 10 Ֆէրմ.	4 30 Պէշիք.	10 40
4 40	11 10	5 15 Վ.ոսփ.	11 20 Ֆէրմ.
5 20 Պէշիք.	11 40	5 25 Պէշիք.	11 20
5 15 Ֆէրմօթ	12 5	6 15 Ֆէրմօթ	11 40
6 —		6 15 Պէշիք.	12 5

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ շաբաթ և [illegible] օրերը տեղի չպիտի ունենայ :

** Բացի կիրակի օրերէ :

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

2 15 Հարէմէն Սալաճագ (բացի կիրակիէ)
4 » » (բացի ուրբթէ կիր. ժ. 4 30)
10 40 » » (բաց. ուր. և կիր. օրերէ)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
1 50 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէն)
3 20 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (Բացի ուրբթէ կիր. օրերը ժ. [illegible]ին)
10 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (Բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ]
11 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի և ուրբաթ օրերը ժ. 10 30 ին).

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱԶԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՓԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գազաթաշ Սիրքէճի
5 15 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գազաթաշ (Եէնի գիւղի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի)
4 15 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
6 15 Սիրքէճիէն Գազաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20 Գազաթաշէն Իւսկիւտար

Ծան. — Օդը միգամած եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան : 12